

DOMOLJUB

Ishaja vsak žetrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 18.

V Ljubljani, dne .5 maja 1910.

Leto XXIII.

Kmet in veliki obrt.

Finančni minister išče novih davkov. Za državnozborsko večino se pričenjajo slabi časi. Radi bi imeli Nemci in Poljaki vpliv pri vladi, odgovornosti za nove davke se pa boje. Naši poslanci povdarjajo, naj se zvišajo davki bogatejšim ljudem; z vso odločnostjo se pa upirajo večjemu obremenjenju delavnega, zlasti kmečkega ljudstva. Proti znatnemu zvišanju dohodninskega davka za večje dohodke ne more imeti noben pravi ljudski zastopnik nobenega ugovora. Ravno tako je pravično, če država poseže na velike dividende bogatih delniških družb in na ogromne dohodke, ki jih imajo upravni svetniki in nadzorniki pod imenom tantiem; od čistega dobička se razdeli namreč povprek po 4 od sto mednje. Tantieme znašajo na leto krog 20 milijonov kron; za nekaj sej je ta svota ogromna in prav je, če jo davkar nekoliko ostriže. Delniške družbe tudi splošno nosijo veliko dobička. Leta 1907 je bilo v naši državi 4000 milijonov kron naloženega v delniških družbah. Dobiček je znašal 350 milijonov, torej skoraj 9 od sto. Nekaj jih je seveda slabih; zato so pa druge, ki obsegajo po 30 in še več odstotkov čistega dobička. Tudi ta žila se more brez škode puščati.

Osební dohodninski davek se po sedanji postavi stopnjuje polagoma od 1200 K dohodkov dalje. Stopnjevanje pa gre samo do 5 odstotkov. Več nego 5 od sto ne plačuje nihče, četudi znašajo njegovi dohodki na stotisoče. Ljudski zastopniki zahtevajo, naj se ta mera pri velikih dohodkih znatno zviša. Finančni minister je predložil državnemu zboru načrt zakona, po katerem naj bi se dohodninski davek polagoma nekoliko zvišal, a tako, da bi šele

pri 205.000 K letnih dohodkov dosegel 6 od sto.

Proti temu se ustavljajo kapitalisti in pričinja se zopet grda gonja proti kmečkemu stanu. Po časopisih in knjigah, po zborih in shodih se kriči, da plačuje kmet najmanj davka, in da sloni večina državnih stroškov na velikem obrtu in na trgovini. Tisti, kateri tako govore, naj nam odgovore na tale vprašanja: Komu se pa boljše godi, ali tovarnarju, trgovcu in bankirju in vsem tistim, kateri od svojega denarja vlečejo ogromne dobičke, ali kmetu, ki velikrat nima niti svojega dela plačnega? Kje je kak kmet, ki bi mu posestvo samo neslo čistih 9 od sto, odštevši vse stroške za vzdrževanje poslopij, za delo in za davke? In dalje: Kje pa dobi veliki obrt svoje delavce? Ali ne največ iz kmečkega stanu. Ali ne daje kmet svoje otroke v najboljših letih cesarju, da branijo državo in v nji predvsem bogatine? Ali ne gre na leto na stotisoče krepkih mladeničev in deklet v mesta in v obrtne kraje s svojim delom ustvarjat bogastvo in delat dobičke, ne zase in za svoje sorodnike, marveč za kapitaliste? Konečno pa vprašujemo: Kje pa ima veliki obrtnik in trgovec svojega najboljšega kupca. Če ima kmet denar, ga ima cel svet. Najboljši trg za tovarne je na kmetih.

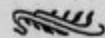
Države se med seboj pulijo za trge. Zato se oborožujejo, zato si napravljajo ogromne vojne ladje, zato se pripravljajo diplomatje in vsled tega groze krvave vojske. Japonec je šel nad Rusa, da bi si v Koreji in na Kitajskem zagotovil prodajo svojih tovarniških izdelkov. Angleži se grdo gledajo z Nemci, ker se boje, da bi jih ti kje ne uhiteli in jim zase ne pobrali kakega trga. Ameriške Zedinjene države so iz ravno tega vzroka v nasprotju takorekoč s celim ostalim svetom. Ali more naša država, ki je

vsa v dolgovih in ki ne zmore tisočev milijonov za bojne ladje, ki nima nobenih kolonij, zdržati trgovsko vojsko z drugimi velikimi in bogatimi državami? Vsak vé, da ne.

Trg za naše tovarne more biti ob pametni politiki, ki se mora ozirati predvsem na južne Slované, samo jug in vzhod. A vse to nam nič ne pomaga, če bi domači trg oslabil, če se gospodarsko ne vzdigne kmet, ki je in ostane prvi in najboljši kupec.

En zgled: Leta 1903. se je začel za evropsko veliko obrt, katera je svoje blago prodajala v Ameriko, slab čas. Zlasti Francozi so to čutili. Amerika je kupila malo; cena blagu je padala in bati se je bilo, da mnogo tovaren propade. Toda francoski kmet je rešil tovarnarja. S pametnim in skrbnim delom, zlasti z živahnim združništvom se je bilo kmečko ljudstvo tako vzdignilo, da je toliko več pokupilo zase, kar je šlo manj iz države. Delo je mirno napredovalo in blagostanje je rastlo. Francozi so bili še vedno tako močni, da so ogromne svote denarja posodili tujim državam; samo na Rusko je šlo že po letu 1903. enajst tisoč milijonov frankov. Domači trg je rešil veliki obrt.

Nauk je preprost in jasen: Gospodarsko izboljšanje kmečkega stanu pomeni za vse druge stanove, zlasti pa za obrt in trgovino dobre čase. Kmet je tudi v tem oziru podlaga državnemu blagostanju.

Deželni zbor kranjski.

Deželna električna centrala.

Živahna razprava se je vnela o poročilu odseka za deželna podjetja o električni centrali, ki se je posvetoval o poročilu deželnega odbora o tej stvari

in predlagal: Deželni zbor odobri poročilo o stanju, v katerem se nahaja zadeva električne centrale, in deželni odbor se pooblašča, da nadaljuje pogajanja, a o vsem, kar sklene, pa poroča deželnemu zboru.

Iz poročila navajamo: Ker si uprava c. kr. državnih železnic prizadeva prilastiti si vse največje še proste vodne sile tudi v naši deželi in jih uporabiti za železnice, je sklenil deželni odbor se upreti temu in delovati na to, da pridejo vodne sile v deželno last in se porabijo za povzdigo kmetijstva in obrti. Vsled tega je deželni odbor stopil v neobvezno dotiko z nekaterimi zasebniki, ki imajo koncesijo za izrabo vodnih sil, da bi deželi odstopili pridobljene pravice. Ravno tako neobvezno je poveril elektriški družbi »Union« izdelavo generalnega načrta za električno deželno centralo, ki naj bi vso Gorenjsko preskrbovala z električnim tokom za razsvetljavo in motorično izrabo.

Pri vodopravni obravnavi za izrabo vodnih sil na Jami in v Svilah so zastopniki deželnega odbora najodločneje ugovarjali podelitvi koncesije c. kr. železničnemu ministrstvu in so zahtevali, da se dá prednost deželnemu projektu pred vsemi drugimi. A že med razpravo je prišlo do odločitve, ker je poljedelsko ministrstvo priznalo T. Pavšlarju koncesijo za izrabo vodnih sil v Jami, s čimur se je onemogočila izvršitev projekta c. kr. železniškega ministrstva. Deželni odbor je potem vprašal c. kr. železniško ministrstvo, če preneha pridobivati vodne sile na Kranjskem in če bi hotelo jemati potrebni električni tok od dežele, ako ta zgradi svojo centralo. Vrhu tega se je povpraševalo v okolišju bodoče električne centrale, kdo bi hotel rabiti moč in razsvetljavo iz deželne elektrarne. Oglašilo se je nepričakovano veliko odjemalcev, in sicer za luč kakih 1000 konjskih, za obrtna podjetja okrog 6000 konjskih sil. Ker so vse poizvedbe neobvezne, je seveda mogoče, da bi se vsi ti, ki so se zdaj oglašili, ne priklonili k deželni električni centrali, a pokazalo se je, da je v okolišju nameravane električne centrale manjših in večjih obrtnih podjetij, ki rabijo že sedaj 6000 konjskih sil in ki bi se brez dvoma prej ali slej posluževali deželne električne centrale, ki bi jim dajala električni tok za luč in moč ceneje, kakor bi se pridobivala na kak drug, sedaj navaden način, to je s kurjavo. Deželni odbor ima že različne stroškovnike in rentabilitetne račune na razpolago, po katerih se more sklepati, da bi podjetje uspevalo.

To poročilo, ki je silno obširno, a mi vseh podrobnosti ne moremo navajati, je zastopal v zbornici poslanec Kobi.

Kakor je obče znano, pa zastopniki veleposestva in veleobrti, to je slovenski in nemški liberalni poslanci kranjski niso nič kaj vneti, da bi se dežela polastila vodnih sil in na ta način onemogočila špekulacijo z vodnimi

silami. V imenu teh se je prvi oglašil baron Schwegel, ki pravi, da bi bilo monopoliziranje vodnih sil nesreča in pogin za obrt. (Ja, ali bo nesreča manjša, ako se polaste vodnih sil kapitalisti namesto dežele?) Priznava pa, da zasluzi stremljenje deželnega odbora izvanredno priznanje, a on ne more kar zaničevati stremljenja države v tem smislu. Pozdravlja, ker se hoče dežela sporazumeti z državno upravo, želi pa, da deželni odbor, predno sklene kake dogovore, pravočasno vpraša deželni zbor. V tem smislu stavi tudi resolucijo. V nadaljnjem govoru se je spustil na politično polje in se ogreval za dualizem.

Poslanec Lenarčič ni prijatelj deželnih podjetij. Namesto da hoče dežela napraviti monopol za izrabo vodnih sil, naj rajše podpira zasebnike.

O dualizmu in federalizmu je dr. Šusteršič, odgovarjajoč Schweglu, izjavil sledeče: Ker se je ekscelencja baron Schwegel spustil v tej razpravi tudi na politično polje in govoril o dualizmu in federalizmu, bom tudi jaz ob tej priliki se izjavil k tej stvari. Izkušnja nas uči, da nas spor z Mažari vedno bolj razdružuje. Dualizem nas ne družijo, ampak nas čedalje bolj loči.

Nastal je zato, ker so se združili Nemci in Mažari, da si razdele hegemonijo v naši državi, da tlačijo povsod nas Slovane, kar nam pa seveda zopet ni čisto nič všeč. (Veselost in odobravanje.) Dualizem je danes neka mehanična zveza med Avstrijo in med deželami ogrske krone. Delegacije naj bi tvorile vez, a če mi, ali pa Mažari ne izvolijo delegacije, se monarhija vlada ex lex, ker nimamo § 14. v skupni ustavi. S federalizmom se napravi konec sporu vseh narodov, v tem, in edino v tem je pa tudi edina moč in bodočnost naše države. (Burno odobravanje.) Ako se izvede federalizem, potem bo zadobilo naše cesarstvo tisto velikansko moč, ki jo želimo našemu cesarstvu. (Odobravanje in ploskanje.)

Dr. Lampe

pravi, da je vesel, da se je ob tem predmetu vnela tako živahna razprava. Čuli smo izjave zastopnikov različnih naziranj. Ne bom odgovarjal vsakemu posebej, meni se gre le za to, da pride stvar v tir. Resolucija, ki jo je predlagal ekscelencja baron Schwegel, se mora vsaj v prvem delu omiliti. Ako se sprejme resolucija, potem si deželni odbor niti generalnega načrta ne bo upal dati izdelati. (Baron Schwegel: Sursum corda! Veselost.) Potem prečita odgovor železniškega ministrstva in predlaga, da se deželni odbor pooblasti, da v zvezi z železniškim ministrstvom dalje zasleduje vprašanje deželne električne centrale. V sklepnem govoru pravi poslanec Kobi: Že sedaj je zagotovljenih odjemalcev za 6000 konjskih sil. Ljubljanska elektrarna, ki proizvaja s parom, naredi na leto okrog 20.000 K čistega dobička. Deželna elek-

trarna bo električni tok za 60 odstotkov ceneje proizvajala in ker je voda poceni, bo gotovo nesla več dobička kakor pa mestna.

Pri glasovanju so bili predlogi odsek in dr. Lampeta z večino sprejeti. Dalje se sklene namesto podrtije na Turjaškem trgu in v Gosposkih ulicah zgraditi

ново deželno hišo.

Za to se najame posojilo 474.000 K.

Poslanec dr. Žitnik

predlaga: Deželnemu odboru se naroča, da v prihodnjem zasedanju predloži za bodoča tri leta program, po katerem se bodo sistematično izvrševala melioracijska dela in cestne zgradbe. (Sprejeto.)

Bled,

prelestni biser vse slovenske zemlje! Tisoči Slovencev prihajajo vsako leto tja gori, da prežive nekaj ur v »raju kranjske dežele«. V ozadju ponosne planine, okoli jezra gozdnate gore in položni grički s prijaznimi vasmimi in selišči, otok bleški, kinč nebeški, na strmi skali nad jezerom temni starodavni grad. Pa kaj bi opisoval. Ko se tuji popotnik pripelje po novi železnici in ugleda jezero in vso bajno krasoto njegove okolice, začuden vzklika, a v srcu se mu oglašča črna zavist, ker ni ta kraj njegova last, ni v njegovi bogati deželi, ampak v deželi Slovencev . . . Naš Bled! Samo to vznemirja marsikaterega Slovenca, ker se je tu naselil tujec, Nемеc in žid, ki se je polastil velikega dela te zemlje. Grad in jezero ter velik del sveta okrog je njegova last. To boli marsikoga izmed nas, in ako vé, da so imeli Slovenci in naša dežela priliko kupiti poceni jezero, grad in vse kar spada zraven, mora postati nejevoljen. In sedaj je zopet naprodaj! Za ceno seveda, ki je veliko večja, kakor bi bila nekdanj. Deželni odbor se je spustil v pogajanja o nakupu Bleda in o uspehih pogajanj je podal poročilo deželnemu zboru. Poročal je deželni odbornik dr. Lampe:

Došlo je več prošenj, da bi dežela kupila blejsko grajščino. Pred dvema letoma je deželni odbor vprašal Muhrja za ceno. Zahteval je 1.200.000 K. Obravnave so se vlekale dalje, a do sklepa ni prišlo. 15. aprila 1909. je Muhr deželnemu odboru naznanil, da prepusti posestvo deželi za 830.000 K. Kakor želimo, da pride Bled z jezerom v last kranjske dežele, vendar ne smemo dežele s kupčijo oškodovati. Lastnega gospodarstva dežela ne more uvesti. A s kupno ceno stroški še niso izčrpani. Treba bi bilo parcelirati svet, zgraditi nove ceste, skrbeti za olepšavo, patronat tudi nekaj velja. In če kupi dežela posestvo, bi morala braniti tudi svoje pravice. Upoštevaajoč vse to, predlagam finančni odsek, da sme dežela plačati za celo posestvo z vsem inventarjem in z vsemi pravicami 600.000 K. Če je Muhr s ponudeno ceno zadovoljen, sme deželni odbor skleniti kupčijo.

Dr. Šusteršič

izjavi: 600.000 kron za Bled je prva in zadnja beseda. Dežela ne sme iti niti en vinar nad to vsoto. Po mojem mnenju pa skupilo 600.000 kron in posebno dobra kupčija za deželo. Upoštevati se mora več stvari. Pri cenvi se ni vračunilo breme patronata treh farnih cerkva, in sicer blejske, bistriške in koprivniške. To znaša vsaj 50.000 kron. Grad pa itak nima nobene prometne vrednosti. In s pravicami na jezeru bo tudi težava, ker vendar ne kaže nastopiti proti koristim prebivalstva. Stari Muhr jih je izkušal izvrševati, a je moral prenehati, ker je strogo izvrševanje pravic prebivalstvo preveč razburjalo. Skupilo 600.000 kron bo znabiti brez škode deželi, ker bodo na parceliranem svetu zgrajene vile in stavbe tvorile davčne objekte in bo dobila dežela pri deželnih dokladah svoj dohodek. Samo z ozirom na ojačenje davščine je mogoče, da v mejah, ki jih je označil poročevalec, izkušamo ohraniti ta biser kranjski deželi, — glasujem za skupilo 600.000 kron in pa z ozirom na idealni moment. (Zivahno odobravanje.)

Nato je glasovala vsa zbornica za predlog, da se ponudi za Bled 600.000 kron.

Ko sta deželni predsednik in deželni glavar še odgovorila na nekatere interpelacije, je deželni predsednik izjavil, da je po naročilu cesarjevem zasedanje odgodeno. In s tem je bilo zimsko zasedanje deželnega zbora končano. Veliko se je naredilo v tem kratkem času. Naši poslanci so sklenili marsikaj, kar ni bilo vseh starim našim nasprotnikom in neprijateljem kmetijskega stanu. Večina postav je bila sklenjena proti volji nasprotnih strank. Boj za postave v zbornici je končan, a odslej se bje še srditejši boj za sankcijo teh postav. Slovenci in nemški liberalci pišejo po svojih glasilih, lazijo po ministrstvih in tudi nemške stranke državnega zbora pritiskajo na ministarstvo, da ne predloži postav cesarju v podpis. Kdo bo zmagal? Ali bode slovensko katoliško ljudstvo s svojimi poslanci, ali bodo nasprotniki našega ljudstva? Naši poslanci so prepričani, da zmagajo. Izvojevali so ljudstvu splošno volivno pravico in večino v deželnem zboru, izvojevali si bodo od vlade tudi potrjenje teh postav, ki so namenjene našemu ljudstvu. . . . Ko so naši poslanci začeli boj za izpremembo volivnega reda, so se združeni nasprotniki posmehovali in se tolažili, da tega cesar nikdar dovolil ne bo. A to se je zgodilo in zgodilo se bo še marsikaj, kar našim liberalcem in Nemcem ni všeč, a bo všeč in koristno slovenskemu ljudstvu.

Političen pregled**DRŽAVNI ZBOR.**

Novo posojilo je dovolila tudi gosposka zbornica. Posojilo preskrbi poš-

na hranilnica, ki je razdelila dobavo potrebnega denarja raznim avstrijskim bankam in nemški banki v Berlinu. Rotšild, ki je dosedaj navadno sam zalagal našo državo z denarjem, se novega posojila ne bo nič udeležil. Ponudili so sicer tudi njemu del posojila, a se mu je zdelo premalo, in je odklonil sploh vsako sodelovanje pri najetju tega posojila. Kakor se govori, so to povzročili krščanski socialci. Pred leti je namreč nahujskal Rotšild judovske bankirje v Londonu in Parizu, da niso hoteli posoditi dunajski občini denarja za nove plinarne. Sedaj so pa krščanski socialci, ki imajo odločilen vpliv pri vladi, pokazali Rotšildu, da se denar dobi tudi proti njegovi volji. — Posebna komisija se peča sedaj z zakonskim načrtom o priznanju mohamedanske vere v Avstriji, in sicer takozvane hanefitiške sekte, katere privrženci žive v Bosni in Hercegovini. Mohamedanci dobe pravico skupnega bogoslužja, pravico samouprave v notranjih zadevah, ter pravico ustanavljati in upravljati zavode, ustanove in zaklade za kulturne, poučne in dobrodelne namene. — Sedanji mir v državnem zboru je le navidezen. Vrše se namreč resne konference, kako urediti parlamentarne razmere, da bo mogoče »Slovanski Enoti« pridružiti se vladni večini.

Odseki.

Ker so sedaj grški velikonočni prazniki, nima državni zbor sej do 6. maja. Pač pa zborujejo razni odseki, in sicer nekateri prav živahno. V finančnem odseku razpravljajo sedaj o novih davkih, ki jih misli vpeljati vlada, da si pomaga iz zadreg, v katere je zašla čisto po svoji krivdi in po krivdi svojih strank. Te si namreč kaj rade pridevajo lepo doneče ime delovne večine, a v resnici jim je vse prej mar, kot delo v državnem zboru. Vlada je že davno vedela, koliko je stala mobilizacija lanske spomlad, ko je pretela vojna s Srbijo, vedela je za nove topove, vedela za druge potrebe, a ni storila ničesar, da bi bila skrbela, da dobi potrebni denar. Ni se ji ljubilo pritisniti na svojo večino, da bi bila o pravem času rešila finančno reformo in preskrbela državi novih dohodkov, dasi bi se bilo to čisto lahko zgodilo, ker se ni bilo bati posebnih zaprek od strani opozicije. Pustila je, da so pasle njene stranke lenobo kar cele mesece, ko je pa potrebovala denarja, je bila pa seveda najbolj enostavna pot najeti posojilo, malenkost 220 milijonov. Če se to prvi dobro gospodariti, potem je najboljši gospodar oni, ki pusti posestvo neobdelano, ko pa zmanjka kruha, gre pa k oderuhu prosit posojila. Pa vladni večini se tudi sedaj še prav nič ne mudi rešiti finančni načrt vlade. V vseh parlamentih je navada, da vladna večina, ki je v prvi vrsti deležna dobrot, ki jih ponuja vladna miza, tudi skrbi, da je mogoče redno delo državnega zbora, predvsem, da so odseki in zbornica sklepni. Saj je to pred vsem v njeno

korist, da je pri zborovanjih vedno v večini, ker jo drugače opozicija lahko redno preglasuje. Avstrijska vladna večina dela seveda izjemo. Tako se je zgodilo, da je bil finančni odsek dne 26. aprila nesklepčen, ker je manjkalo precej članov vladne večine. Zato se je morala seja preložiti na drugi dan, odsekov predsednik je pa moral odsotne člane brzojavno pozvati na Dunaj, da je mogel odsek zborovati. Bilinski je prosil, naj bi se razprave v tem odseku pospešile, in naj bi se kolikor mogoče hitro rešil davek na žganje, osebno dohodninski davek in davek na vino v steklenicah. Prvi naj bi se vpeljal s 1. septembrom t. l., druga dva pa z novim letom. Poslanec Stölzel je predlagal, naj bi se izvolil pododsek, ki naj bi proučil posamezne davke, ki jih vlada predlaga in potem o njih poročal odseku. Glombinski je zahteval, naj skrbi vlada v prvi vrsti za saniranje deželnih financ. Zdi se pa, da je vladna večina mnogo preslaba, da bi mogla dovolj hitro rešiti razpravo o finančni reformi. Generalna debata še sedaj ni končana. Ne bo druge poti, kot da se omogoči tudi »Slovanski Enoti« sodelovanje.

Proračunski odsek je sprejel postavke: najvišji dvor 11.300.000 K, kabinetna pisarna 188.981 K, državni zbor 4.082.684 K, ministrski svet 3.998.100 K. Narodno vprašanje je bilo na dnevnem redu zlasti pri točki: državni zbor. Poslanci »Slovanske Enote« so zahtevali, da mora vlada preskrbeti za slovenske stenografe v državnem zboru in upoštevati dejanske razmere v zbornici. Vse tozadevne resolucije so bile sprejete, ker so v tem slučaju glasovali s »Slovansko Enoto« tudi Poljaki. Pri razpravi o proračunu ministrskega sveta je vladni dobro izpraševal vest dr. Korošec, ki je dokazoval, kako je vlada sama kriva velikanskega nereda v naših financah. Pokazal je tudi, kako je vsa sedanja državna uprava Slovanom sovražna. Posebno gorke je pa morala slišati vlada pri razpravi o dispozičnem zakladu ministrskega sveta. Bienenrth je poizkušal prati sebe in tovariše. Tolažil je, da se bo že dobila rešilna pot iz sedanjih finančnih zadreg. Trdil je zopet, kot že tolikokrat, da ne sovraži Slovanov in da hoče delati na to, da se odpravijo nasprotstva med Nemci in Slovani. Poslanec Zitnik je ob tej priliki zopet govoril proti krajanskim ministrstvom, ki so ustanovljena v nasprotju s temeljnimi državnimi zakoni, ki priznavajo enopravnost vseh avstrijskih narodov. Tudi v proračunskem odseku se odlikujejo poslanci vladne večine po svoji odsotnosti. Pravo delo v proračunskem odseku se prične šele po Binkoštih. Tudi razprava o laški univerzi pride šele pozneje na vrsto.

Obrtni odsek je obravnaval zakon o krošnjarstvu. Kakor je predlagal zakon referent, bi bilo krošnjarstvo do malega onemogočeno. Celotno kljub olajšavam, ki bi bile dovoljene krošnjarjem iz kočevskega okraja, bi ti skoraj

ne mogli krošnjari. Temu sta se upr-
la poslanca knez Auersperg in Gostin-
čar. Sprejelo se je nekaj paragrafov te-
ga zakona z vsemi olajšavami, ki jih
bodo imeli dolenski krošnjari precej.
O njih še izpregovorimo o priliki.

Odsek za državne uslužbence je
izvolil pet poročevalcev, med njimi Go-
stinčarja. Sprejel je tudi resolucijo, da
bi se sodniki izločili iz službene prag-
matike državnih uradnikov, in naj bi
se njihove pravice in dolžnosti posebej
uredile. Sklenilo se je tudi ta mesec
sklicati enketo državnih uslužbenecv
glede službene pragmatike.

OGRSKO.

Khuen za trdno upa, da dobi pri
prihodnjih volitvah začetkom junija
večino. Z druge strani se pa poroča, da
to ni tako gotovo. Pravijo, da ni iz-
ključeno, da bi vlada ostala v manjši-
ni za 50 do 60 mandatov. Košut upa do-
biti krog 100, Justh 60 do 70 mandatov.
Justhovi nameravajo pričeti z ob-
strukcijo takoj v začetku ter preprečiti
celo volitev zborničnega predsedstva.
Vrše se pogajanja, da bi Justhovi na-
stopili združeno s Košutovci. Mogoče
je tudi, da Khuen razpiše volitve prej,
kot je sedaj določeno, da onemogoči
agitacijo nasprotnikov.

HRVAŠKO.

Dosedaj je izvoljenih pri nado-
mestnih volitvah v sabor 6 mažaronov.
Vlada dela z vso silo za svoje kandida-
te. Khuen in Tomašič igrata zelo zvito
igro. Njihovi lastni, dobro plačani pri-
vrženci pišejo po mažarskih listih, da
bosta pripravila ta dva moža Mažare
čisto ob vsak ugled na Hrvaškem. S
tem skušata natresti Hrvatom peska v
oči, da bi bili bolj voljni podpirati ta-
ko »narodno« vlado, kot je sedanja.
Onim pa, ki mu delajo preglavice v sa-
boru, je ban zagrozil, da sabor razpu-
sti. S tem je pa tudi pokazal, kako si on
predstavlja vpostavljanje ustavnih
razmer, ki jih ni bilo pod Rauchom, a
jih je koalicijska obljubila obnoviti s
Tomašičevo pomočjo.

BOSNA.

Tudi v Bosni se pozna, da se bli-
žajo volitve. Skoraj vse stranke so po-
stavile svoje kadidate. Med mohame-
danskima strankama se vrše pogaja-
nja radi kompromisa, a ni še nobenega
uspeha. Srbski uradniki postavijo v
kuriji inteligence svoje kadidate. Za
uradniške glasove se potegujejo vse
stranke. Precej upanja, da dobi med
uradniki večino, ima Katoliška udruga
nadškofa Stadlerja. — Kakšen je bo-
senski volivni zakon, se vidi iz tega,
da ima prav mnogo volivcev po 20 do
40 km daleč na volišče. Marsikdo bo
moral zamuditi zaradi volitev kar tri
dni.

BALKAN.

Albanska ustaja ni tako malen-
kostna, kot se je mislilo v začetku. Tur-
ki niso imeli dosedaj v boju proti Al-
bancem še prav nobenih uspehov, dasi
so trpeli že mnogo izgub. Enkrat so bi-

li celo prav občutno tepeni. Albancem
pomaga precej tudi pomanjkanje disci-
pline v turški armadi. Djavid paša je
stavil vladi kar pogoje, pod katerimi
bi ga bila volja iti proti Albancem.
Promet imajo skoro ves Albanci v ro-
kah, kar zelo otežuje premikanje tur-
ških čet. Albanci ne marajo sedanje
mladoturške vlade, in zahtevajo na
vsak način zopet stari absolutizem.
Oklicali so baje že prestolonasledniko-
vega brata, princa Abdul Medžida za
albanskega vladarja. — Vprašanje gle-
de Krete se je zopet poostrilo. Poslanci
iz Krete so namreč izjavili, da hočejo
priseči zvestobo samo grškemu kralju.
Turčija je naznanila velevlastim, da te-
ga ne bo trpela, ter zagrozila, da poš-
lje vojno brodovje proti Kreti. — Grški
kralj se namerava odpovedati presto-
lu takoj, ko bo urejeno vprašanje glede
prestolonasledstva. — Črnogorski knez
se namerava o priliki svoje vladarske
petdesetletnice oklicati za kralja. Kot
se sliši bi Rusija temu ne nasprotovala.

ITALIJA.

V državnem zboru je napovedal no-
vi ministrski predsednik Luzatti svoj
vladni program. Pečal se je bolj z no-
tranjnimi zadevami. O trozvezi je trdil,
da je trdna, a povdarjal je tudi prija-
teljstvo z Rusi, Francozi in Angleži, ki
niso, zlasti zadnji, kdove kaj posebni
prijatelji Nemcev in trozveze. Nekateri
so pričakovali, da napove Luzatti tudi
kulturni boj v Italiji. A ministrski
predsednik tega ni storil, dasi se Itali-
ja v resnici pripravlja na cerkveni rop
po francoskem zgledu, ki bo laške ka-
toličane našel žal precej nepriprav-
ljene.

Političen godec

V Medvodah ob Savi tovarna
je skoro do tal pogorela,
a voda pa mnogo papirja
s seboj v valovih je vzela.

Pa niso nič žalostni bili,
še skoro so bili veseli,
ker so veliko denarja
od zavarovalnic prejeli.

Če torej imaš ti posestva,
jih zavarovat ne zamudi,
le k judom ne, ampak k domačim
Vzajemni se hitro potrudil

Raduje se radi volitev
vsa solčna, lepa Vipava,
ker padla po dolgih je letih
še ta liberalna trdnjava.

Mogočno se v trgu šopiril
župan liberalni je — tata,
a zdaj liberalizem pognali
so naši za vedno skoz vrata.

Povsod naj tako bo na Kranjskem,
kjer je probujena mladina,
naj vržejo vun liberalce,
kot tam so zdaj — Hrovatina!

Minister Bilinski preskrbel
državi je zopet dolgove,
dežele pa mesto denarja
prejele so dolge nosove.

Na Dunaju neki Hofrichter
priznal je svoje dejanje,
da misli se strupom poslati
ofcirje v večno je spanje.

Zdaj marsikdo groznega suma
je vendar enkrat že rešen,
a zlobni morivec pa bode,
najbrže na gavgah obešen.

Na jugu so Turki šli v vojske
na hrabre ustaše Albance,
pohrustamo jih — so si djali, —
kot jedli koruzne bi žgance.

Pa kot pri Japoncih so Rusi
jo strašno v vojski skučili,
tak rdečehlačnega Turka
Albanci so v beg zapodili.

Zdaj mnogi bojijo se repa,
ozlroma bolj še kometa,
in pravijo — materi zemlji
nič dobrega nam ne obeta.

Kdor mirno pa vest ima v prsih,
nič hudega ni se mu bati,
če vsako i leto nebo nam
hotelo komet bi poslati.

V Šent Ilju na Štajerskem spet so
Slovenca zvolili župana,
vsa nemška in lutrovska družba
je v kozji rog bila ugnana.

V Logatec prišla na rodbino
gospoda je Hamerlica,
z Ljubljane se strupom nalita
nevarna bila steklenica.

Če vzela zdravila rodbina
in strup bi bila izpila,
tedaj hudobna bi roka
vseh šest oseb pomorila.

Še danes ne vó se natančno,
kédó je ta roka zločinska,
naj pride že v roko pravice
prav kmalu ta družba zverinska!

Občinske volitve imela
je zopet bela Ljubljana,
a kaj ko je spet pokazala,
kako je še vedno zaspana.

Velika večina volivcev
dema je rajši ostala
in mirno novega reda
villnega bode čakala.

Potem šele bode napredna
res naša bela Ljubljana,
ko bode krščanska večina
volila svojga župana.

Zdaj v majniku vse se razcvita,
in ptički lepo žvrgolljo. —
Slovelec še ti veseli,
počasti kraljico — Marijo!

LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran.
(Dalje.)

Zalka je bila vsled tega poročila vsa obupana:

»O France, moj France! Zakaj si mi naredil to? Zakaj si mi napravil tako žalost? — Ne, jaz ne verjamem — France mora priti! — Ne, France se ni izgubil, ne! Ah, saj bo prišel, kaj ne, da bo prišel!«

Vsa prigovarjanja in tolažila niso imela uspeha — Zalka se ni dala pomiriti.

Naslednjega jutra so se takoj po solnčnem vzhodu zbrali vsi možje, kar so jih nosila mala Brda, in skupno odšli iskat Bregarja. Prišli so v usodepolni gozd in se tu razšli na vse strani. Kmalu nato sta dva hlapca oprezno hodila okoli nekega brinjevega grma in iskala sledu. Kar se nekaj zasveti izpod grma. Bila je Francetova sekira, s katero je odšel z doma v boj s črno ženo. Kakih sto korakov od tega grma sta našla novo sled: tla so bila namreč popolnoma poeptana in pomandrana, kar je pričalo, da se je tu morala vršiti ljuta borba. Na njiju močan klic so takoj vsi prihiteli na ta kraj. Spoznali so na mestu dvojno sled: velike, okovane Francetove čevlje in odtis majhnih ženskih čevljev. Na bližnji jelkovi veji je visel šop dolgih, svilenomehkkih ženskih las. Krvavih sledov niso našli nikjer in sploh niso zasledili nobenega znamenja kakega nasilja. Ugibali so na vse strani in iz najdenih sledov sklepali na vse mogoče slučaje, a ker niso nikjer prišli do jasnosti, jim je preostajal samo sklep: iskati še dalje,

zasledovati naprej. In iznova so šli na svoje delo. Nekoliko globlje v gozdu so našli zopet sledove Francetovih velikih čevljev; z vso svojo izvedenostjo so mogli iz teh spoznati le toliko, da je France šel navadnih korakov v smeri proti stezi, ki vodi k »slepemu Bogu«. Za lučaj kamna daleč od tega mesta je ležal na tleh košček bele svile. In na tem mestu, kjer vodi ravno pot skozi gozd, so prenehali vsi sledovi. Možje so iskali še pol dne, prebrskali so vsak grmiček, pretipali vsako skalno votlino, vsako razpoko v kamnu so pogledali, duplino pri »slepem Bogu« so preiskali do zadnjega kotička celo večkrat; vse Špikove skale, vse njegove kamnite klopi jim niso mogle dati odgovora, nemí Špik je molčal in možje, ki so prišli v gozd z nado, da najdejo Franceta ali vsaj pot do njega, so morali zapustiti gozd zopet sami, negotovi, kaj se je zgodilo z Bregarjem.

Bliskoma mu je iztrgala pismo iz rok in zaupila: »Jezus, Marija, Jožef! — sam pošilja — to je njegova pisava!«

Še istega dne popoldne in naslednje dni so prihajali tudi možje iz sosednih vasi in pomagali iskati. Preiskali so vso okolico na vse strani na vse mogoče načine od vrha Jelovice pa doli do Bohinjke in še na drugi strani, pa ves trud je bil zaman, brezuspešen.

Kmalu so se začele širiti govorice, da je ta ali oni videl Bregarja. Nekdo ga je baje srečal na poti v Radovljico; nagovoril ga je, a France je kakor neumen zbežal od njega in potegnil klobuk na obraz. Nekdo drugi ga je slišal, kako je stokal v gozdu na vrhu Jelovice. Tretji pa je celo prinesel vest, da je videl, kako ga je Bohinjka odnesla in da so ga pri mestu potegnili iz vode.

Vsako tako novico so hitro sprejeli, ker bi jim pač utegnili podati novih sledov za nadaljno iskanje; toda pri vsaki so kmalu spoznali, da je le

učinek nesporazumljenja in prazna izmišljotina. Različna domnevanja o skrivnostnem dogodku z Bregarjem so postajala od dne do dne bolj čudna, celo strašna. Špikov duh ga je zaradi njegove predrznosti, ker si ga je upal zasledovati, pahnil v Savo, so pripovedovali prestrašeno nekateri; drugi so celo vedeli, da ga je duh raztrgal na drobne kosce; tretji pa so menili, da ga je bela žena zaklela v tuj kraj, kjer mora izvršiti neko težko delo, s katerim bo rešil tega duha; ko dovrši svojo težavno nalogo, bo prišel zopet domov in prinesel s seboj za plačilo vrečo zlata.

Izmed vseh domnevanj in govoric pa se je zdel ena vendarle nekoliko resnična. Dva pastirja iz Bodešič sta namreč pripovedovala, da sta videla v torek zvečer na senožeti ob Savi tri čudne ljudi: bledega, žalostnega moža, belooblečeno ženo z oglječrnim obrazom in staro, sključeno čarovnico. To svojo izpoved sta slovesno zatrdila pred mestnim župnikom v Radovljici. Brž, ko se je raznesla ta novica, se je takoj spomnila krčmarica iz Ribna, da se je nekako pred tremi tedni mudila v njeni hiši neka postarna, sključena tuja žena podivjanega obraza in da je vpraševala o Bregarjevih razmerah, ki je ravno šel mimo hiše. Tako so se množila domnevanja o izgubljenem Francetu dan za dnem, a jasnosti ni prineslo nobeno.

Zalka, žena izgubljenega Bregarja, je trpela neizrazne bolesti. Zdaj so ji povedali zmotno veselo novico, in žarek upanja ji je zasijal v dušo; a kmalu nato so ji prinesli drugo, žalostno novico; vsled sočutja so ji to povedali samo na polovico in prepustili njeni lastni domišljiji, da si jo je naslikala celotno: in taka novica jo je potrla skoro do obupnosti. Večkrat je kar odrevenela bolečin, jokati že ni mogla več, včasih jo je po cele ure tresla mrzlica, zdaj ji je zopet silila vsa kri v glavo, zdaj se je naslonila na zid in nepremično zrla v tla. Preselila se je z otrokom k svojemu bratu. Anželju. Pri Bregarju ne bi bila mogla več strpeti, zakaj vsaka stvar bi jo neprestano spominjala na izgubljenega moža. Razen tega so jo vsi ti dogodki tako prestrašili, da bi sama ne mogla več biti v hiši.

Ze deset dni je bivala Zalka pri svojem bratu, kar se prikaže nekega večera čudni kupčevalec z žebli, »Kroparski možek« ves upehan in zasopljen na Anželjevem dvorišču. Zahteval je, da mora govoriti z Bregarico samo. Takoj sa ga peljali na vrt, kjer je sedela Zalka, jokajoča na klopi.

»O ti uboga stvar, nikar tako ne jokaj«, jo je pozdravil Štefulček napolglasno in se ji približal.

Žena je vzdignila glavo in globoko vzdihnila.

»O, Štefan — ko je pa tako hudol — Čvrst in zdrav je odšel in zdaj ne slišim več o njem in ga ne vidim več!«

»Nemara ti pa jaz prinašem nekaj od Franceta!«

»Štefan, ti?« je zakričala žena vsa

iz sebe, »od njega? — Je-li resnično? — ti si ga našel!«

»Našel ga ravno nisem; ampak imam neko pismo, katero moram oddati samo tisti osebi, na katero je naslovljeno. — — In na pismu stoji tvoje ime, Zalka.«

»Kje imaš pismo? — Daj mi ga hitro!« je viknila žena, tresoč se presenečenja.

»Zalka, le počasi; ne tako divje in hitro«, jo je opominjal Štefuljček; »paziti moraš tudi nase in na otroka. — — Sicer pa niti sam ne vem, kaj ti prinašam; toda najsi bo že dobro ali slabo, vsekakor moraš misliti, ljubi Bog je še nad nami in On bo uredil vse prav in obrnil na dobro.«

»Štefan, daj mi pismo!« ga je priganjala žena.

Zdaj je segel možak počasi in oprezno v žep na telovniku in prinesel iz njega zmečkan zamazan papir, ki je bil zapečaten z rdečim voskom. Bliskoma mu ga je iztrgala žena iz rok in takoj zavpila:

»Jezus, Marija, Jožef! — sam pošilja — to je njegova pisava!«

V naslednjem trenutku je bilo pismo že odprto in razprostrto v njenih rokah. Začela ga je brati. Kakor duh je postajala bleda; ihtela je, ječala, zdaj celo zaevilila in se zvijala, kakor bi morala prestajati najgrozovitejše muke. — Dokončala je in spustila pismo na tla, se vrgla na klop in stokala kakor smrtnoranjena. — Presenečen jo je možek nekaj časa motril, nato jo je nalahno vprašal:

»Zalka, ali smem prebrati pismo?«

Ni se zganila in šepetala le sebi grozne vzdih; samo z glavo je nekoliko pokimala in mu s tem pritrnila na vprašanje. Štefuljček je pobral pismo in bral sledeče vrstice, ki so bile očitno pisane v največji naglici:

»Ljuba Zalka! — Črna žena je prišla zaradi mene in jaz moram iti z

njo. Odpusti mi, ne morem drugače, ne smem drugače, za me je to težka dolžnost. Nihče si ne more misliti, kako mi je to težko; toda če kliče dolžnost, srce ne sme govoriti. Zalka, zahvaljujem te za vso veliko ljubezen in zvestobo, vse svoje življenje te ne bom pozabil. — Na svetu se ne bova najbrž nič več videla; toda moli, Zalka, da se nekoč snideva v nebesih. — Za me se nikar ne boj, zakaj nič hudega se mi ne bo zgodilo. — Iskati me ni treba, ker me ne najdete, sem namreč daleč od vas. — Zalka, svoje posestvo in hišo izročam tebi, nič več se ne boj, črna žena ne bo prišla nikdar več. Tudi denar, kar ga imam še izposojenega, je tvoj. — Ljuba Zalka, prosim te, lepo vzgoji Francka, moje dete, da postane dober in pošten človek; v imenu Kristusovem te to prosim. Nauči ga tudi moliti za svojega očeta, ko enkrat nekoliko odraste. — Poljubi otroka mesto mene! — Z Bogom z mnogimi pozdravi

France.«

Ko je možek prebral pismo, je čudovito nagubančil čelo in potegnil obrvi skupaj, tako da sta se skoro doteknili druga druge; to je bilo vselej znak globokega razmišljanja. Prebral je pismo drugič, tretjič, a vselej zmajeval z glavo! —

Medtem so domači gledali iz hiše, kako obupno se je vedla Zalka in Anželj je prišel z ženo na vrt, da bi zvedel, kakšno žalostno novico je prinesel »Kroparski možek«. Na vprašanje mu je ta podal pismo. Anželj je hlastno preletel posamezne vrstice in nato burno vprašal:

»Kje si pa vendar dobil to pismo?«

Zdaj se je zavedla tudi Zalka in poslušala.

»Včeraj zvečer sem prišel v Ljubljano; tu me je dohitela neka stara ženica — pravijo ji »večna romarica«, ker celo leto hodi samo po božjih potih —

ta mi je dala pismo, zato, je rekla, ker ga bom jaz lahko preje oddal, kakor ona sama.«

»Odkod pa je ženica dobila pismo?«

»Tudi za to sem jo vprašal. Povedala mi je, da ga ji je dal nek bled, mlad mož in jo je tako lepo prosil, naj pismo gotovo odda oni osebi, katero kaže naslov.«

»Ali jo nisi nič drugega vprašal, Štefan?«

»Seveda sem jo. Prosil sem jo, naj mi natančno opiše onega moža in potem sem spoznal, da je bil Bregar sam.«

»Je-li še kaj posebnega vedela ženica?«

»Nič drugega nisem mogel zvedeti od nje. Rekla je, da je mož kar naenkrat prišel in jo nagovoril, in ko ji je dal pismo, je zopet takoj odšel. — — Ženici seveda ni prišlo na misel, da se pismu mudi. Ker je ravno nameravala iti na sv. Višarje, je hotela med potjo oddati tudi to pismo. — Toda nekaj je prišlo vmes in mora ostati še nekaj časa doma; tako je torej meni izročila pismo, naj ga oddam.«

»Ali je bil France sam? Ali ni žena videla nikogar drugega?«

»Nikogar. — Ni videla, odkod je mož prišel, ne kam je šel — samo mudilo se mu je zelo. — — Prejšnji dan je slišala, da se je na Brdih zgubil neki kmet; takoj ji je prišel na misel ta nesrečni mož, ki ji je izročil pismo; zato je poskrbela, da je mogla pismo kmalu oddati.«

»In sicer ne veš nič več, Štefan?«

»Prav nič. Včeraj zvečer sem vpraševal po Ljubljani in stikal po vseh oglih in kotih, pa nisem niti za pičico bolj na jasnem. — — Nihče ni nič vedel ali slišal.«

(Dalje prih.)

RAZGLAD PO DOMOVINI

Društvo »Slovenskih krščansko-socialnih zvez«! Pošljite svoje zastopnike na ustanovni shod našega narodnoobrambnega društva, ki se vrši v Ljubljani v sredo, 11. maja. Izobraževalno delo naših društev je važen del naše narodne obrambe, zato bodo referati na tej skupščini velikega pomena tudi za naša izobraževalna društva. Na svidenje torej v mnogobrojnem številu dne 11. maja v Ljubljani! Po dopoldanskem ustanovnem shodu našega narodnoobrambnega društva »Slovenske straže« 11. maja priredi »Slovenska krščansko-socialna zveza« ob 2. uri popoldne v svoji dvorani sestanek zastopnikov naših izobraževalnih

društev, na katerem se bodo vršili razgovori o še uspešnejšem delovanju naših izobraževalnih društev. Naj torej ne bi bilo izobraževalnega društva, ki bi 11. t. m. ne poslalo v Ljubljano svojih zastopnikov! Ob 4. uri popoldne 11. maja bo razgovor vseh, ki se zanimajo za »Jugoslovansko strokovno zvezo«, v mali dvorani »Uniona«, ob pol 6. uri zvečer se pa vrši v dvorani »Slovenske krščansko-socialne zveze« občni zbor za naše izseljeniško vprašanje velevažne »Rafaelove družbe«, kateri naj se na tem zborovanju podajo praktični nasveti o novih njenih potih in o živahnem delu za naše izseljenike. Ob osmi uri zvečer pa se vrši v veliki

dvorani »Uniona« prvi veliki koncert slovenskega glasbenega društva »Ljubljance«. V sredo, dne 11. t. m. naj bo torej v Ljubljani sestanek vseh, ki imajo srce za obrambo slovenskih mej, srce za naše izobraževalno in socialno delo in srce za napredek slovenske glasbe! Somišljeniki, v sredo, 11. maja, v Ljubljano!

Liberalna skrb za našo mladino. Ko se je pričelo na Slovenskem z ustanovitvijo »Orla«, tedaj so liberalci z zasmehovanjem spremljali prvi razvoj. Obetali so mladi organizaciji skorajšnjo smrt. A kmalu je postal »Orel« organizacija, ki je upravičeno pričela skrbeti liberalce. Liberalci so začeli boj

proti Orlom, a ta boj je obstajal v pslovakah. Psovke naši organizaciji ne škodijo in gre krepko naprej, liberalno sokolstvo pa crka. Liberalce ta pojav umevno skrbi. Kako slabe se čutijo, so se razkrinkali s slavnim sokolskim plakatom. Nalepili so na hiše plakat, v katerem vabijo: Slovenska mladina — v sokolske vrste! Na plakatih prosijo mojstre, naj puste svoje vajence in uslužbenke k sokolom. Take zavesti siromaštva od strani sokolov vendar še ne bi pričakovali. A vaši plakati bodo našli kaj malo odmeva v srcu slovenske mladine. Naša slovenska mladina se ne lovi kakor v cirkus s plakati, gre tja, kjer dobi res pravo izobrazbo in poštenje. Sokolski strah je popolnoma umeven, a pridejo še časi, ko bo še bolj potlačen k tlom, kakor je sedaj.

Deželni odbor je imenoval zdravnika g. dr. Ivana Zajca v deželni zdravstveni svet. Deželni odbor je pač hotel, da bodi v zdravstvenem svetu tudi množ, ki pozna težnje delavstva in kmečkega ljudstva, ter dobro pozna, kaj in kje je treba zastaviti moči za izboljšanje zdravstvenih razmer v najširših ljudskih plasteh. To imenovanje pa je spravilo zopet liberalce pokoncu. V »Slovenskem Narodu« v svojem znanem tonu zlivajo gnojnice svoje zavisti nad dr. Zajcem. Liberalci skoro gotovo žele, da bi deželni odbor pri vseh sklepih poprej vprašal za svet uredništvo »Slovenskega Naroda«.

Imenovanja. Cesar je imenoval g. dr. Janeza Svetina, c. kr. profesorja v Ljubljani, za častnega kanonika stolnega kapitlja v Ljubljani. — Na župnije Mirnapeč je bil prezentiran od novomeškega kapitlja č. g. Anton Zore, župnik v Motniku.

Sedna imenovanja. Okrajni sodnik dr. Franc Pompe v Krškem je prestavljen v Ljubljano; za deželnosodnega svetnika je imenovan okrajni sodnik Franc Peterlin v Kranjskigori; okrajni sodnik Jožef Zmavec v Ljubljani je imenovan za deželnosodnega svetnika pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Odlikovanje. Občinski odbor na Bohinjski Bistrici je v seji dne 24. aprila izvolil soglasno gg. dr. Valentina Krisperja, odvetnika, v priznanje mnogovrstnih zaslug za povzdigo ptujskega prometa v občini, dr. Evgena Lampeta, deželnega odbornika, za zasluge pri ureditvi bolnice, in dr. Vladislava Pegana za zasluge, katere si je pridobil v pravnih zadevah v korist občine, častnim občanom.

Umrla je 28. aprila v Selcih pri Škofji Loki izprašana učiteljska kandidatinja gdčna. Julka Hajnrihar. Naj v miru počiva!

Novi vozni red izkazuje nekaj izpremembe na gorenjski prog. Na kamniški prog. ostane vse neizpremenjeno.

Družba sv. Rafaela svari pred izseljevanjem v južno Afriko. V Transvalu, kamor so se preje precej izseljevali, nikakor niso še razmere ugodne. Število brezposelnih je še vedno veliko. Šele, če se bode z odkritjem zlato-

rudnikov v Johannesburgu nadaljevalo, je upati na izboljšanje razmer.

Draginja živine. Cena prašičev in telet na Dolenjskem je letos izredno visoka: v Mirnapeči je neki kmet prodal dva prešiča po 1 K 35 vinarjev kilogram žive vage.

Razpis za dobavo drv. C. kr. deželna vlada v Ljubljani potrebuje za kurjavo uradnih prostorov 600 do 700 kubičnih metrov trdih in 50 do 60 kubičnih metrov mehkih drv. Razpisuje se ponudba za dobavo zgoraj omenjene množine drv. Ponudniki morejo vložiti svoje ponudbe do 1. junija 1910. pri ravnateljstvu pomožnih uradov c. kr. deželne vlade v Ljubljani ter morajo priložiti varščine 500 kron. Pogodba se sklene za eno leto.

Draga veža. Magistratno vežo v Prešernovi ulici je izlicitiral za letnih 1000 kron g. Hugon Turk za pekovskega mojstra Šraja. Svoj čas je bila najemnina te veže letnih 12 kron.

Izrebrani porotniki za drugo dobo tukajšnjega porotnega zasedanja, ki se prične 30. majnika t. l. — Glavni porotniki: Bahovec Ivan, trgovec, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Bergant Ivan, trgovec in posestnik v Stari Loki; Dacar Jožef, trgovski sodnik in posestnik v Ljubljani; Dolenz Edvard, trgovec v Kranju; Domicelj Maks, trgovec na Rakeku; Debevc Ivan, orožniški stražmojster v pok. in posestnik v Kamnigorici; Dolžan Fr., posestnik in gostilničar v Radovljici; Fajdiga Filip, mizar in posestnik; Hitzel Stefan, zasebnik, in Jenko Avguštin, pek in posestnik, vsi trije v Ljubljani; Jeršinovec Friderik, strojar in posestnik na Vrhniki; Kauschegg Karl, zasebnik, in Klemenc Julij, mesar in posestnik, oba v Ljubljani; Kocjančič Franjo, posestnik na Dovjem; Kunstelj France, posestnik na Poličici; Kenda Josip, gostilničar in posestnik, in Klemenčič Josip, trgovec, oba v Kamniku; Kuralt Josip, trgovec v Gornjih Domžalah; Lenče Josip, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Legat Iv., posestnik na Jesenicah; Legat Ivan, posestnik in restavrater v Lescah; Mrak Anton, posestnik in župan v Predtrgu; Müller Anton, trgovec v Stobu; Pleiweiss Josip, zasebnik in posestnik; Počivalnik Karol, gostilničar in posestnik, in Pogačnik Alojzij, gostilničar in posestnik, vsi trije v Ljubljani; Pogačnik Josip, posestnik in krojač v Radovljici; Reich Adolf, suknjar in posestnik; Rožman Ivan, ravnatelj, in Štupica Franc, trgovec, vsi trije v Ljubljani; Šeber Makso, lastnik tiskarne in posestnik v Postojni; Sušnik Lorenč, posestnik v Škofji Loki; Slatnar Anton, trgovec v Kamniku; Seidl Jos., mesar in posestnik v Sp. Šiški; Urbanc Franc, trgovski družnik v Ljubljani; Urbančič Ivan, posestnik v Trnovem. — Nadomestni porotniki: Ham Josip, mesar in posestnik; Koprivec J., mesar in posestnik; Kriegl Rob., urar; Mulaček Franjo, trgovski poslovodja; Podržaj Josip, gostilničar; Požlep An-

ton, posestnik; Spitzer Josip, dimnikar; Zajec Avguštin, gostilničar; Zidan Michael, čevljar in posestnik, vseh devet v Ljubljani.

Novi sleparije. Nek slepar ponuja lahkovernim ljudem nasvete za stavo v loterijo. Za svoj trud zahteva 20 kron, a terno za gotovo obljublja. Pravi, da je bilo po njegovem nasvetu že 158 tern zadetih. Nek ljubljanski trgovec mu je pisal, naj mu pošlje številke. Slepar mu je res poslal pismo in v njem listek s številkami, zraven pa poštno nakaznico za pošiljatev 20 kron. Seveda je trgovec to nakaznico drugam izročil. Ker je pa slepar le čakal na denar, a ga ni bilo, piše trgovcu pismo in mu grozi, da ga bode tožil, če ne pošlje 20 kron in da bi terno 4800 kron že zadel, če bi pravočasno denar poslal. Slepar bo dobil sam terno pred sodiščem.

Nesreča s flobert-pištolo. Pri igranju s flobert-pištolo se je obstrelil v nogo v Ljubljani Janko Ravnik iz Bohinjske Bistrice, ki igra v kinematografu na klavir.

V Ameriko so hoteli pobegniti Ignacij Stroj, Alojzij Korber in Anton Vojšček iz Malega Gabra in se tako odtegniti vojaški suknji, a so imeli smolo. Vse tri je ustavil na kolodvoru službojoči stražnik in jih odvedel v zapor. Zagovarjali se bodo pred sodiščem.

Za živinozdravnika v Mokronogu je imenovan g. Fr. Šink.

Obsojen je bil pred ljubljanskim sodiščem že večkrat kaznovani Mihael Vojska, ker je napadel stražnika, na tri mesece strogega zopora.

Slovenec prestopil k mohamedanski veri. Janez Miklin iz Medgorij je prestopil v mohamedansko vero, da se je mogel poročiti z Mohamedanko.

Umrla je v Ljubljani gospa Katarina Rovšek, mati fotografa Davorina Rovška.

Gospodinjska šola v Repnjah na Gorenjskem se je začela s 1. majem za notranje gojenke. Ako še katera želi vstopiti, naj se oglasi saj do 15. maja na spodnji naslov. Na mesec se plača 30 kron. Dekleta se vzgajajo v gospodinjstvu, šivanju, likanju, vrtnarstvu, živinoreji itd. Sprejemajo se dekleta iz cele kranjske dežele, ker je pa še prostora, tudi iz drugih dežel. **Vodstvo gospodinjske šole v Repnjah.** P. Vodice na Kranjskem.

Tečaj za pridelovanje zelenjave na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi od 9. do 11. maja tridnevni tečaj za pridelovanje zelenjave z naslednjim sporedom: V ponedeljek, dne 9. maja: od 2. do 4. popoldne: Važnost pridelovanja zelenjave na kmetih in v okolici mest. Prireditvev in razdelitev zelenjadnega vrta. Obdelovanje in gnojenje zemlje. Od 4. do 5. ure: Praktično razkazovanje šolskega vrta. — V torek, dne 10. maja: Od 8. do 10. ure dopoldne: Naprava gorkih leh. Pridelovanje sadik in zgodnje zelenjave v gorkih lehah in na prostem. Dobava potrebnega semena. Naročevanje semen po cenikih. Kolobarjenje na vrtu in

medsetve. Od 10. do 11. ure: Praktično razkazovanje na vrtu. Od 2. do 4. ure popoldne: Pridelovanje najrazličnejše zelenjave za prodajo in domačo rabo. Od 4. do 5. ure: Praktično razkazovanje. — V sredo, dne 11. maja: Od 8. do 11. ure dopoldne: Pridelovanje najvažnejše zelenjave. (Nadaljevanje.) Konserviranje in vkuhanje zelenjave za zimsko rabo. Od 2. do 4. ure popoldne: Vkuhanje zelenjave v šolski kuhinji. (Praktično.) — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot, in sicer le za železnico do Novega mesta in za hrano po 2 kroni na dan. Kdor želi tečaja se udeležiti ali pa s podporo tečaj obiskovati, naj se priglasi do 30. aprila pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. Tečaj je namenjen gospodinjam in kmetiskim dekletom.

Trnovski farani se tem potom poslavljajo od gospoda kaplana K o e c h l e r j a, ki je več kot deset let pastiroval v trnovski fari in si s svojo ljubeznjivostjo, marljivostjo in gorečim prizadevanjem za blagor trnovskih faranov pridobil splošno ljubezen in spoštovanje. Trnovski farani mu iskreno želimo, da bi na novi iški župniji, kamor je 3. t. m. že odšel, našel le bogatih uspehov v dušnopastirskem delovanju in da bi ga božji blagoslov tudi na njegovem novem mestu vsikdar spremljal! Zato mu udani trnovski farani, ki se ga bomo vedno spominjali z ljubeznijo, kličemo: Spominjajte se tudi Vi kdaj nas in sreča Vam sveti na vseh Vaših potih!

Zahvala.

Dne 18. aprila uničil je požar vsa moja poslopja, katera sem imel zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubliani“. Škoda cenila se je že 20. aprila in mi pripoznala cela zavarovana svota ter 21. aprila odškodnina izplačala.

Zaradi točnega in kulantnega izplačila štejem si v dolžnost to edino domačo slovensko zavarovalnico vsakemu najtopleje priporočati.

Zgoše pri Radovljici, 22. aprila 1910.

Janez Gašperin s. r.

1251

g Iz Kroke. Človek, ki že nekaj let ni videl našega trga, se ne more načuditi veliki spremembi spodnjega konca Kroke, kjer je stala nekaj stara fužina. Na mestu starih podrtij stoji sedaj moderno zidana in opremljena tovarna železobratna zadruga, kateri bo-

do prizidali letos novo poslopje za izdelovanje vijakov. Tik ob cesti, ki se pri vходу v trg spremeni v prijazen drevored, pa stoji novo gasilno poslopje, katero je prejšnji načelnik, gosp. Luka Hafner, sezidal z velikim trudom in požrtvovalnostjo, tako da se z našo »gasilarno« ne more meriti nobeno gasilno poslopje cele Gorenjske. Slovenska trobojnica, ki ob slovesnih prilikah veselo plapola na ponosnem stolpu, kaže tujcu živo narodno zavest in zanimanje tudi za življenje izven mej domačega kraja. Najbolj živo in očitno pa kažejo vrli Kroparji svoje versko prepričanje in ljubezen do Matere božje milostljivega srca, ki stoluje na strmeh hribu nad trgom. Njej v čast so v zadnjem času postavili dve novi znamenji; eno na mestu razpadlega, s tradicijo čudeža ovenčanega znamenja pri »Studentčku«, drugo pa ob cesti, s krasnim kipom lurske Matere božje, katero se je zidalo po prizadevanju prejšnjega g. župnika Hönigmana. V to znamenje je dal vrli načelnik zadruga, gosp. Val. Šolar, napeljati električno razsvetlavo in je preskrbel več raznobarnih steklenih lilij, katerih ena vsako noč razliva čarobnomilo luč na kip Brezmadežne in bližnjo okolico. In tržani v celih gručah občudujejo to krasno napravo in se pri tem res lepem vžitku navdušujejo za nov napredek.

g O blaženi Železniki! Per mej Dunaj, če pa zadnjega dopisa v »Gorenjcu« iz Železnikov z dne 23. aprila ni pisala kakšna dražestna in častita gospodična — morda celo Milka — si pa tudi pustimo glavo odrezati ali si rezati jermene s hrbta. Vse kaže na to: slog, zlasti pa »prekrasna« slovenščina, ki šepa na vseh nogah, kolikor jih ima. Najprej pravi dražestna, da vse Železnike »za eno človeško dobo« drži sam vrag za vrat in da jih nikoli več ne bo izpustil in da to mora biti res, ker so to gospod župnik sami povedali, ki so obiskovali — črno šolo. Dražestna seveda tega ne verjame, ker ni bila še nikoli v črni šoli, ampak trdi — ker vidi župniku v srce, čeprav ni bila v črni šoli — da vse to ni nič drugega kot umazana, nesramna — oh, kako dražestno povedano! — le klerikalcem lastna reklama za bodoče volitve, iz namena, da bi na katerikoli način že prišli do zmage in potem — o strah in o groza! — rezali jermena s hrbtov poštenih ljudi. Toda tudi sebi gospodična ne verjame, ker precej pristavlja: No, pa mislim, da do tega ne bo prišlo. Ne, ne, dražestna, do tega prav gotovo ne bo prišlo, le nič se ne bojte za svoj hrbet, ne bomo rezali jermena iz njega, kajti le verjemite, da smo mi popolnoma prepričani, da so liberalni hrbti tudi za jermena popolnoma za nič. Nato pridejo pa nauki, ki jih daje dražestna gospodu župniku. Ti nauki so pa že tako zlati, da bi bila večna škoda, ko bi stali samo v »Gorenjcu«, naj pridejo torej tudi v »Domoljub«, da se otmo splošni pozabi. Noben pridigar ni še tako lepo pridigoval, kakor pridiguje železniška Dra-

žica. Naredimo torej dvopičje in sedaj poslušajte: »In ali se to spodobi, da se na prižnici ali kje drugje na tako podel način agitira, ali je duhovnik za to postavljen, da bi v cerkvi, mesto da bi božjo besedo oznanjeval, ljudi takorekoč s silo prisilil, da bi šli ž njim volit. Le tako naprej, saj bo vaša škoda, saj vi delate, da vera peša. O, predragi, (solze nam stopajo v oči) velik račun vas čaka; Kristus ni tako delal, on je poučeval edinost, ljubezen, kako lepe besede, seveda pri vas samo na jeziku; v dejanjih pa še govora ni. (Oh, kako lepo slovensko povedano!) Ali je to ljubezen, vprašam vas, če se ljudje vedno bolj sovražijo, razdvojujejo, da bi se kmalu stegli. (O, grdi ljudje!) Ali je to ona čista ljubezen, ki jo je naš Bog učil rekoč: »Otroci, ljubite se med seboj« itd.? Ali se tako držite njegovega nauka? Lep namestnik božji ste, ko le na to gledate, kako bi škodovali tistemu, ki z vami ne drži. Ali se tako ljubi svoje sovražnike? (Oh, gospodična, krala lepa za to priznanje, da ste župnikov sovražnik in da tudi vi ne ljubite!) Ali je to sploh delo tako visokega dostojanstvenika? (Oh, koliko spoštovanje do duhovskega stanu, in te gospodične župnik ne ljubi! Kako grdo?) Kaj je duhovnom treba v politiko se vmešavati? Nič! Samo takrat se postavite, kadar bo kdo učil krivo vero ali pa kaj drugega, kar je nasproti njej, drugače se pa držite svojih reči . . . Če dražiš žival, katerokoli hočeš, boš videl, da se ti bo branila. In kako ne človek, ko ima vendar razum in prosto voljo, katero mu je Bog sam dal. Kako pridete potem do tega, da bi ljudje delali zoper svojo voljo, tako kakor vi hočete? Ali je to mar še prosta volja? To je terorizem! Pustite torej človeku, kar mu je podeljeno od nekaj višjega, in ne podirajte, kar je Bog sezidal . . . « (Da, da, gospodična, Bog je sezidal tudi pekel in vsi, ki so v njem, so prišli vanj popolnoma po svoji prosti volji in zato, ker so zabavljali zoper duhovski »terorizem«, kakor zabavljate vi. Bog je dal človeku prosto voljo, sezidal pa je tudi zid, čez katerega se prostovoljno ne sme. Vi lahko ta zid poderete, ampak potem se pa nikar ne pritožujte, ako bo kdaj vrag rezal jermena z vašega hrbta.) — In kaj naj rečemo na vse to? Ko bi bil vso neumnost zagrešil kak moški, bi rekli: Le čevlje sodi naj koptar. Kajti liberallec je soditi o ljubezni do Boga in do bližnjega prav toliko poklican, kakor je poklican slepec imeti predavanje o barvah. Rekli bi: Glejte ga sedaj pred volitvami volka, zašitega v ovčji meh, z rožnim vencem okoli vratu in z mašno knjižico v krempljih! Po volitvah bo počil meh, odpadel bo rožni venec in mašna knjiga bo padla v blato. Ker smo pa skoraj trdno prepričani, da je to traparijo zagrešila ženska, pa samo pravimo: Bog ji odpusti njene prismodarije, drugače ni znala, ker ima, kakor sama priznava, v glavi mesto možgan — sol, pa ne samo malo, ampak ima jo — preveč. —

Umrl je v Železnikih dne 24. aprila argovek gospod Josip Demšar. Bil je cerkven ključar. Umrl je nagle smrti. Pogreb je imel lep, kar dokazuje, da je imel v življenju veliko prijateljev. Svečila mu večna luč! — Zapustil je dne 28. aprila selško dolino gosp. župnik v Zalem logu Franc Eržen in odšel v pokoj. Bil je blaga duša. Deloval je nad 28 let v Zalem logu. Založani ga bodo gotovo ohranili v blagem spominu. Dne 28. aprila proti večeru pa je došel novi župnik g. Franc Sever. Založani so ga lepo sprejeli. Bog daj srečo! — Sneg je pobelil dne 27. aprila vse vrhove selške doline. V Dražgošah je snežilo kot v najhujši zimi. — Reklamirali so g. Gabriel Thaler, Janez Demšar in Franc Košmelj železniško gospodično učiteljico, da ne bi volila v prvem razredu. Ko bi ž njimi volila, bilo bi vse dobro, tako pa proč ž njo! Lepa svoboda! Slovenko ven, Nemca noter (saj veste, kaj mislimo). To so oni narodnjaki, ki so svoj čas bojkotirali krojača Vidmarja, ker je z nekaterimi svojimi tovariši preprečil, da niso ljubljanski nemškutarji mogli hajlati na Thalerjevem vrtu. Slovenija, zakrij si lice pred takimi — narodnjaki!

Iz Čemšenika. Tako lepega in plemenitega razvedrila že dolgo ne! V nedeljo, 10. aprila so priredili fantje predstavo »Sinovo maščevanje« ali »Spoustuj očeta«. Fantje so pokazali, da so kos tudi resnejšim ulogam. Mnogo nam je pa smeha napravil hlapec Miha (Albin Arh) s svojo preprostostjo. Grof Robert (Benko Jože), Ivan, Kozmek, stari grof Režnik — vse moramo le vrlo pohvaliti. Hvala vsem! Mladenič Benkov Jože nam je deklamiral Gregorčičevo »Hajdukovo oporoko«. Kakor da vidimo pred seboj bliskati se svetle meče za prostost Bolgarske se nam je zdelo. Kako pade junak v boju za svoj rod, pokopan od svojih sobratov — hajdukov! Ali ne potrebuje slovenski rod v sedanjem času tudi takih srčnih bojevnikov, kakor je bil bolgarski junak? — Preteklo nedeljo, 17. aprila so pa dekleta priredila igro »Pri gospodi«. Deklamirali sta se dve pesmi iz Silvin Sardenkove zbirke »V mladem jutru«: pesem o svetogorskem zakristanu (»O Milostljiva«) in pa nedosežna pesem »Kruhek spi«. Silvin Sardenko je tu res pogodil pravo pesniško struno. Nekateri Sardenkove pesmi so pravi biseri za deklamiranje na ljudskih odrih. — Srčna hvala dekletom za plemenito razvedrilo! — Pri tem se mi pa vriva še neka druga misel. Naši fantje so kmalu našli poslopje, ga osnažili, pobelili stari zid in postavili oder — naš krajni šolski svet pa ne ve, kako bi si pomagal. Šolo je treba razširiti v dvorazrednico, do nove šole je pa še dolga pot. In ne vé kako bi si pomagal iz zagate. Naši fantje so bolj premeteni. Ali bi se ne dalo dotično poslopje še nekoliko bolj popraviti, tudi razširiti in prirediti za eno šolsko sobo. Iztegniti se je treba, kakor je postelja dolga. Kdaj bo že ko-

nec teh naših neznosnih razmer? Koliko se učiteljica trudi, ali ena sama ženska učna moč ni, kos ogromnemu delu. Kdaj bo odrešenje?

g Gorje. Naši kmetje so dobili v roke neke nemško pisane popirje glede erarične ceste na Pokljuko. Pošilja jih slavna c. kr. sodnija iz Radovljice ali v svojem imenu ali v imenu gospode v Bobnu; v imenu presv. cesarja, to gotovo ni. Saj je menda gospodom znan § 19. državnih temeljnih zakonov!? — Naše bližnje vrhove je zapadel pretečeni teden sneg, v nižavi smo pa imeli ono jutro slano. Upamo, da ravno poganjajočemu sadnemu drevju ne bo škodovala. — Še nekaj! Govori se, da bodo delali gospodje iz Bobna še eno cesto na Obranico ali kam, ne vemo. Naj jo že izpeljejo, kamor jo hočejo; našim ljudem svetujemo le: previdnost!

g Iz Sore pri Medvodah. Dne 8. majnika ob 3. uri popoldne priredi tukajšnje prostovoljno gasilno društvo v šolskih prostorih veselico s sledečim sporedom: 1. Petje. 2. Veseloigra v treh dejanjih »V Ljubljano jo dajmo«. Dohodek je namenjen za zgradbo novega gasilnega doma v Sori. Spored krasnega petja in igre je zelo zanimiv.

g Nesreča. Ponesrečil se je na Strmi strani Jožef Soklič iz Sp. Gorij. Padel je s pota in se ubil na strmini. Ponesrečeni zapušča vdovo in 6 nedoraslih otrok.

g Koroška Bela. Dne 28. m. m. smo položili k zadnjemu počitku telesne ostanke 80letnega Matevža Kokalja, v pokojnega nadrudarja in imejitelja srebrnega zaslužnega križca s krono za nad 50letno zvesto službovanje pri rudokopih barona Zoisa in sedanje delniške družbe. Bil je mož poštenjak, naj mu bo zemljica lahka. Rajniki je bil eden izmed redko še živečih, ki so preživeli večino svojega življenja v temnih rovih na Zelenici, kjer so izkopavali železno rudo za plavže na Javorniku. Tudi sedaj jo še kopljejo, toda v prav malem obsegu. Ne bo dolgo in bodo tudi to opustili. Potem bo zginil tudi spomin na one čase. Le eden spominek bo ostal — stranski oltar v župni cerkvi na Koroški Beli, kjer so rudarji goreče častili svojega patrona sv. Ahaca. — Da so rajnega Matevža zelo spoštovali, se je pokazalo tudi pri pogrebu, ki mu ga je priredila delniška družba. Udeležila se ga je tovarn. godba, nad 20 rudarjev — seveda niso vsi pravi rudarji — ki so ga tudi nosili in mu svetili z rudarskimi svetilkami. Poleg drugega občinstva se je udeležilo pogreba nekaj tovarniških uradnikov, na čelu jim tovarniški direktor Noth. N. v m. p.

g Iz Tržiča. Telovadni odsek Orel katol. društva sv. Jožefa je priredil prvega majnika dobro obiskano veselico v dvorani pri »Basteljnu«. Na sporedu je bilo tamburanje, petje moškega in ženskega zbora ter burka »Repoštev«.

Vsi igralci so vrlo dobro pogodili svoje vloge. Smeha ni hotelo biti konca. Castitamo vrlim Orlom na tem uspehu! — Rdečkarji so proslavili njihov praznik s popivanjem in plesom. Ravno nasprotno, kakor jih je nedavno učil apostol dr. Tuma iz Gorice. — Zastopstvo »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani je prevzel za Tržič in okolico g. Franc Verhovnik, posestnik in farni cerkvenik. Pri njem se je torej oglašati. »Vzajemna zavarovalnica« je domač edini slovenski zavod. Zato k njej!

g Izpod Storžca. Cestni odbor je menda v zadnji seji prošnja za znižanje tenetiškega klanca priporočil deželnemu odboru. Obenem se namerava napraviti devet snežnih plugov. To storiti je bila že zdavna potreba, saj ob večjem snegu smo bili zameteni kakor v Sibiriji. Čudno se nam pa zdi, kako se hoče pluge razdeliti po cestnem okraju: preddvorska občina dobi samo enega, in sicer v Preddvoru, dočim imajo biti v šenčurski občini trije. Za razsežno občino je eden plug na vsak način premalo. Še en plug v Goričah ali Trsteniku je nujno potreben. Nadejamo se, da bo cestni odbor to popravil. — S Trstenika je šlo devet fantov na vojaški nabor, pa je bilo sedem potrjenih. Razume se, da so novi cesarjevi fantje prišli ponosni s »pèri« ovenčani domu.

g Šmartin pri Kranju. Marijina družba ponavlja v nedeljo, dne 8. maja, gledališko predstavo s sledečim sporedom: 1. »Dobrovska gospa«, deklamacija. 2. »Dve materi«, igrokaz s petjem v štirih dejanjih. 3. »Planšarica«, šaljiv prizor s planin. Izobraževalno društvo vztrajno dela pri svojem vzgojnem delu. Dne 17. aprila so fantje pokazali v predstavi »Sanje« zopet lep napredek. Nekaj moči imamo izborni izurjenik, nekaj mlajših kaže semintja nekoliko strahu v nastopu, a pri vsaki novi predstavi gre bolje in vsi obetajo društvu izdatno pomoč. Vsi brez izjeme so nas zadovoljili. Glavno vlogo je Vinke igral popolno dovršeno in s pravim čustvom pokazal, kako daleč pripelje otroka nepokorščina do starišev. Tudi tamburaši so nam ljubi pri javnih nastopih. Udeležujejo se marljivo vaj vsak teden dvakrat. Obeta se nam tudi nekaj novih moči, kar je popolnoma prav, ker nam vsako leto vojaška sukinja odvede marsikakega izurjenega mladeniča. — V najkrajšem času ustanovimo ženski odsek v izobraževalnem društvu. Žene in dekleta, pristopite k temu odseku v obilnem številu! Nudil vam bo marsikaj koristnega in poučljivega. Vsako prvo nedeljo v mesecu popoldan bo imel predavanje. — Spornimo se naših nasprotnikov, ki pri belem dnevu z lučjo iščejo fantov za Sekola in prostor, kamor bi jih vtaknili. Toda koliko jih bo šlo na njihove limanice, je drugo vprašanje. Mogoče kake suhe ponočne veje. Zato, stariši, pozor, kam zahajajo vaši otroci!

Dolenjske novice

d Iz Dragatuša. Naš gosp. nadučitelj Koscec se že več časa trudi, da bi v Dragatušu ustanovil požarno brambo. Letos je zopet napel vse sile, sklical nedavno skupno sejo obeh občinskih odborov v župniji in može na vse kriplje nagovarjal, naj se ga vendar usmilijo in mu potrdijo njegov »fajerberke«. Domači odborniki iz Dragatuša — razun enega vsi njegovi zvesti pristaši, so mu na vse prikimali — zunanji so se uprli, ker se opravičeno boje prevelikih stroškov. Zmagala je večina, ki je sklenila, da se v ta namen prodajo občinske obli-gacije, ki so poleg doklad edini vir občinskih dohodkov. Ker bo to premalo, bo treba pozneje seveda zvišati doklade — ali pa narediti dolg. Zato je v občini zdaj precej razburjenja. Nismo proti požarni brambi, ker vemo, da je to koristna stvar, toda pri nas za zdaj ta stvar ni še tako neobhodno potrebna, da bi zaradi tega žrtvovali vse občinsko imetje in nazadnje še zašli v dol-gove. Možje, skrbite raje občini za nove dohodke, da ne bodo vedno večje občinske doklade! Kdo je kriv, da so nas zapustili orožniki, ki so občini dajali za stanovanje lepe denarje? Za šolske potrebščine je letos primanjkljaja baje okrog 200 kron! Odpade zanaprej tudi prispevek viniške občine za našo šolo, ker imajo Suhorci svojo šolo v Lipi! Kako veliko je stroškov pri popravilni župnišča — in vendar škoda, ki so jo mojstri naredili na podstrešju, še ni popravljena! Torej na vse strani sami stroški! Ali se naj zanašamo samo na doklade? Ali niso že zdaj zadosti velike? Tc je res gospodarstvo, da se Bog usmili! Pričakujemo od deželnega od-bora, da nikakor ne dopusti, da se občinsko premoženje tako lahkomišljeno zapravlja. Če že hoče gosp. nadučitelj kaj storiti za korist občine, naj vsako leto med ljudi zastonj razdeli nekaj cepičev iz šolskega vrta, ne pa jih tako drago prodajati. Na tuje stroške bi vsak lahko slaven postal. Naj skrbi, da bodo bogate zavarovalnice »Slavija«, »Konkordija, Dunajska c. kr. itd., ki imajo take lepe dobičke od ljudi, pomagale kupiti občini vsaj male ročne brizgalne, kot jih imajo n. pr. naši sosedi Vrhovci. Torej dela za blagor ljudstva obilo! Toliko za zdaj, prihodnjič pa še kaj, če ne bo pomagalo!

d Valtavas. V nedeljo, t. j. 24. t. m., predaval je o Halleyevem kometu g. dr. Vinko Šarabon, profesor iz Novega mesta, v prostorih Kat. slov. izobraž. društva. Občinstva je bilo jako veliko, do 500, katero je z zanimanjem sledilo predavanju. Ker je občinstvo vneto za izobrazbo, naprosilo je Katol. slov. izobraz. društvo g. dr. V. Šarabona, da bo še večkrat predaval v teh prostorih. Katol. slov. izobraž. društvo se pa tem potem v imenu občinstva za podučno predavanje iskreno zahvaljuje in

prosi na večkratno svidenje. Zahvaljuje se tudi g. Jos. Zurcu, županu itd. iz Kandije za prijazni pozdrav.

d V Kostanjevci se je ustanovila hranilnica in posojilnica s sedežem v župnišču. Hranilne vloge obrestuje po 4½%, posojila daje po 5½%. Uradne ure so ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure, ob četrkih od 3. do 6. ure, ob semanjih dneh od 9. do 12. ure.

d Vlom. V župno cerkev v Kostanjevici je dne 29. aprila prišel neznan tat in ukradel pri oltarju Lurške Matere božje nabiralnik. Ker ni mogel hitro dobiti iz njega denarja, je šel za veliki oltar, tam nabiralnik prepilil, pobral denar, nabiralnik pa pustil. Upati je, da bodo vlomilca kmalu zasledili, ker je v neki prodajalni ponujal krajcarje.

d Loški potok. Štiri novoporočence ima letos Ovčarjeva hiša v Retjah. Dva brata ženina, dve sestri nevesti. Brata ženina in starejša sestra nevesta so obhajali poroko isti dan, mlajšo nevesto so odložili za en teden. Vsi štirje so dobili svoje neveste, oziroma ženine v domači vasi in vsi štirje pari ostanejo v domači vasi. Dva para sta istih imen, oba ženina Ivana, obe nevesti Antoniji. Vsekako redek slučaj. Gotovo izredna čast za vrlo Ovčarjevo hišo. Vsem štirim parom obilo blagoslova in srečnih dni v zakonu. Za tak izreden dogodek se pa že spleča napraviti nove štetilne pa čeden gvant.

d Draga. Naše prerokovanje glede občinskih volitev na Travi se je žalibog uresničilo. Kot smo dejali, tako se je zgodilo. Nemci so grozno tiščali z volitvami, da se čim preje vrše. Razpisali so jih o nepravem času, pritožili smo se, a predno je prišel odgovor na pritožbo, so se volitve vršile. Pa kakol! Čujte! 12 — reci: dvanajst odbornikov in njihove namestnike je volilo in izvolilo 19 — reci: devetnajst volivcev. Se te slednje je župan z velikim trudom skupaj zgnal. Hodil je po hišah in prosil, naj vendar gredo na volišče. Naših ljudi pa še ni bilo domov iz tujih šum. Prišli so en teden po volitvah. Da se danes vrši volitev, bi bila udeležba lepa in slovenska lista bi prodrla, da se vse vrši po cesarskih postavah, sigurno v dveh razredih. — Pritožimo se na najvišje mesto. Če smo mi pokorni vsem postavam, smemo zahtevati tudi, da se nam po istih zakonih tudi pravica deli! Svaka sila do vremena!

Vlaki železnice Trebnje-št. Janž vozijo vedno voz, na katerem se blišči napis: c. kr. pošta. V resnici pa nima ta železnica s pošto ničesar opraviti. Izprva se je govorilo, da bodo vlaki vozili tudi pošto, in čakali smo, kdaj se to uresniči, a dosedaj smo čakali zaman. Nekatere osebe spodbujajo okoličane, naj se pobrigajo in poprosijo pristojne oblasti, da upeljejo pri vlakih pošto. Ker si pa ljudstvo ne zna samo pomagati, zato pozivljamo in iskreno prosimo naše vrle poslance V. L. S., naj nam v tem oziru pomagajo in izposlujejo pošto pri vlakih. Poštna zveza pri nas je

zelo neugodna, to je med Trebnjem in Radno, in če bi vozili vlaki pošto, kakor povsod drugod, bi imeli lahko vsak dan trikratno poštno zvezo z Ljubljano ter ne bi poštno pošiljatve romale dolgo pot čez Ljubljano, Zidan most, Sevnico, Radno in Trebnje. Čudno je pač, da se pri tej progri tako malo ozira na tukajšnje prebivalstvo, saj železnica vendar ni zgrajena ravno samo za št. Janško premogokopno družbo in nje revni promet s premogom.

d Sodražica. Izobraževalno in pevsko društvo »Glas« je uprizorilo ta predpust štiri igre: »Fernando, strah Asturije«, »Poštna skrivnost«, »Rdeči nosovi« in »Pri gospodi«. Ako se pohvalno izrazimo o moških igralcih, velja to v podvojeni meri o ženskih igralcih, ki so pokazale v igri »Pri gospodi«, da znajo svojo kuhinjsko umetnost tudi na odru vrlo zastopati. Društvo je pokazalo, da skrbi za pravo izobrazbo, skrbi pa tudi za lepo narodno petje.

Notranjske novice

n Iz Starega trga pri Ložu. Podjetnost v naši župniji precej raste. V Danah že reže nova žaga na bencin in v Podcerkvi bo v kratkem dodelana moderna parna žaga z opekarno. Lesna obrt pa bi se še mnogo bolj razvijala, če bi ne bilo tako slabo preskrbljeno s prometnimi sredstvi. Cesto iz Loža v št. Peter komaj čakamo že pol ducata let; umerjena je, denar dovoljen, pa je le ni! Ne vemo, na čegavo milost čaka? Ljudstvo se je že naveličalo dolgega čakanja in — praznih obljub. Mnogo je tudi zanimanja za novo železnico proti Trstu, da bi se le napravila in potem naj že gre čez ta vrt ali ono njivo. Smešno bi bilo, če bi se zopet napravilo toliko načrtov, da bi nazadnje vsi — zaspali, kakor železnica iz Rakeka v Prezid. — Pri nas izseljevanje vedno bolj narašča, tako je n. pr. iz vasi, ki šteje do 250 prebivalcev, okrog 50 ljudi v Ameriki. Seveda, kmetijstvo ne more vseh preživeti, stalnega zaslužka pa tudi ni dosti, razun ob cesti. Prej so hodili moški po zimi na Hrvaško, ker je pa to nehalo, jih gre tem več v Ameriko. — Tu so precej začele vasi z razdelitvijo takozvanih gmajn, kar se ponekod prav dobro obnese, ker si potem posamezniki izboljšajo svoje dele. Dosedaj se je živina le preganjala po rebrih in hodila lačna domov; drevje po gmajni se je pač skupno posekalo, ampak skupno pa se ni ničesar izboljšalo; tako raste po lepem svetu grmovje, drugod se pa dela Kras. Vsled tega je pri nas še najbolj pametna razdelitev; pasel bo itak lahko vsak, kakor bo hotel in vsak pameten gospodar bo izboljšal svoj svet.

n Z Brezovice. V enem mesecu smo v naši župniji izročili materi zemlji ze-

maljske ostanke treh vojakov, ki so bili deležni okupacije Bosne in Hercegovine. Naj zapišemo njih imena še živečim bobojnikom znanec, kateri se jih bodo gotovo še spominjali. Saj ne more pozabiti za mogočno Avstrijo tako osodepolnega leta 1878 tako nobeden vojak, ki je služil takrat presvitlega cesarja. Število naših kranjskih Bošnjakov se hitro, hitro krči, ker malokdo je korenito zdrav prišel na svoj dom, kdor je moral kar po pet do šest mesecev vedno pod milim nebom prebivati. Tudi ti trije: Franc Šebenik, Valentin Marinko in Janez Trošt so vedno tožili, da kal boleznijo so prinesli s seboj od vojakov. Bojevnik Bosne umirajo, a avstrijska zgodovina se jih bo vedno spominjala. — Pri letošnjem naboru so potrdili pa kar dvajset naših fantov. Naj le vojaška leta dobro porabijo, jim bo kdaj prav prišlo!

n Vipavske novice. Davčni vijak pomaga privijati nekdo v Vipavi. Stvar je že tako očitna in tako nesramna, da bo treba kje drugje — četudi pri ministrstvu — zastaviti besedo, da se denunciacije ustavijo. Evo, tale slučaj: Oče ima več hčera za možitev zrelih. Snubači se oglašajo. Razpravlja se o glavni stvari, o doti. Posledica je, da ima oče sitnosti radi davkov. Torej očetje pozor, predno govorite o doti. — **Vijolice** so hodili trgati pozimi, zdaj pa šmarnice. Vijolice v borovini so imele tako privlačno moč, da so vlekle iz vrhpoljske ceste čez potok Belo. Ni bilo škoda ne čevlčkov in nogavic, pa tudi ne malih nožic. Ranjki gospod grof je večkrat trdil, da ženska bolj vleče, kakor dva para volov. Danes bi se prepričal, da imajo tudi »finolce« silno moč. Kako bodo vlekli šmarnice, bomo poročali. — **Ljubljanskega gledišča** igralci so privedli v Vipavi komedijo »Sebastijan«. Udeležba je bila pičila. Hudomušni jeziki pripovedujejo, da je neki veljaven mož plačal veliko vstopnic. Če je to res, so dotični, ki so bili deležni teh dobrot, gotovo odstopili plačane vstopnice v korist Cirila in Metodove družbe. — **Nori Uršič** s Slapa se vedno potika po našem trgu. Ob uradnih dnevih, kadar je v Vipavi gosp. glavar, ob drugih prilikah, kadar pridejo v Vipavo vojaki ali sploh pride kaka odlična oseba, ga je vedno videti letati okoli s kakimi prošnjami in grožnjami. Posebno piko ima na g. svetnika in g. župana. Ker je bil že preveč siten, so ga zvezali, naložili na voz in ga odpeljali nazaj v Slap. Pa je bil prej zopet v trgu, kakor njegovi spremljevalci, ki so se šli podpreti v gostilno. — **Baron Lewezov** prodaja posamezne dele od svojega posestva. Dela kupne pogodbe in jih drugi dan brzojavno razdira. Imeti mora zelo modre svetovavce, zato pa pozor pred njim.

n Idrijske novice. Na vsak način hočejo naši naprednjaki, da jim občina na svoje stroške preskrbi prostore za zabavo. Čitalnica jim vedno roji po glavi. Velikokrat so že propadli s svojimi sklepi, ker jih je dež. odbor

razveljavil. Ko so hoteli dozidati št. 509 kar proti odločbam višje oblasti, so dobili po nosu. Zdad bi pa radi na pretkan način prišli do čitalnice. Društvo za otroško varstvo je namreč naprosilo občino, naj ta prezida št. 509 v ljudsko kuhinjo. Frakarji pa bi radi, da se tolikrat imenovana stavba tako sezida, da bodo spodnji prostori služili ljudski kuhinji, zgornji pa naj bi bili za čitalnico. Menite, da jo boste izpeljali? — **Spomenik** na pokopališču bodo dne 8. maja po veliki maši odkrili idrijski Orli svojemu bivšemu predsedniku † Francetu Svetličiču. Ta vzorni mladenič je umrl že pred letom. Bil je prvi katol. telovadec na Slovenskem, ki ga je pobrala smrt. Zato so mu tudi njegovi prijatelji oskrbeli spomenik.

— **n Žiri.** Tisti izmed naših mladeničev, ki bi se radi šteli olikane, pokažejo včasih prav dobro svojo oliko. Ako kdo naših Orlov pride v gostilno in mirno zahteva pijače, ga napadejo s »čuki«, odpro nože in ob belem dnevu z odprtim nožem dero po javni cesti za njim. To je torej tista »olika«, katera nujno sledi iz branja »Svobodne Misli« in iz tega, ako kdo skozi leto in dan cerkve znotraj ne vidi. Seveda bo s to stvarjo imela opraviti sodnija. Toda, kadar postane mladina tako podivjana, kakor je pri nas, potem že tudi sodnijska roka omaga in ne pomaga. Kolikokrat so že okušali ričet v Idriji ti naši mladi sokoliči in drugi, toda navada postane železna srajca, kajne? Prijatelji Sokolov, poglejte v vrste teh tičev, če ne bo morda tudi v tem slučaju skleda z ričetom postavljena pred koga iz te družbe?! Potem pa še vpijte: »Smo olikani!«

Iz raznih krajev

Štajersko. Št. Ilj. V Št. Ilju je, kakor znano, šest slovenskih in šest nemških občinskih odbornikov. Ker je en naš odbornik obolel, so zadržno upali Nemci, da pri volitvi župana prodoro z nemškim kandidatom. Sreča jim ni bila mila. Za župana je izvoljen Slovenec g. Thaler. — **Maribor.** Kje vse vidijo Nemci nevarnost. Šolske sestre so prosile občinski svet dovoljenja postaviti lastno pekarijo za domače potrebe. A občinskemu svetu se je zdelo, da bi bilo to za Maribor nevarno in je prošnjo odklonil. — **Ptuju.** Nemci so ustanovili v Ptuju »Mädchenheim«, v katerem bi radi vzgajali slovenska dekleta za nemštvo. Da bi jih več privabili, so otvorili plesne vaje. Res pomilovanja vredni slovenski starši, ki takemu zavodu zaupajo svoje mlade hčere. — **Alkohol** grozno deluje okrog Ptuja. Žrtev alkohola je bilo v nedeljo teden nič manj kot 10 mladeničev in mladih mož, ki so jih ranjene pripeljali v ptujsko bolnišnico. Ljudstvo okoli Ptuja je zastrupljeno po šnopsu in vedno bolj pada v prepad. Pijančevanje je na

dnevem redu in v zvezi s pijančevanjem pretepi in poboji. — **Ljutomer.** Dne 27. aprila so se vršile volitve v okrajni zastop iz veleposestva. Nemci se volitev niso udeležili. Slovenci so volili skoro enoglasno. — **Podsreda.** Zopet alkohol kriv smrti. Podsredčan Anton Šarlah, star 73 let, je padel vinen po stopnicah neke gostilne v Koprivnici in si pretresel možgane. Tri dni pozneje je umrl. — **Duhovske izpremembe.** Gospod Jakob Palir, dosedaj kapelan na Crni Gori pri Ptuju, je prestavljen na Bizeljsko, gospod Ivan Hriber pa pride iz Bizeljskega v Šmarje pri Jelšah.

Dobre knjige

Cerkveno petje v majniku. Večkrat tožijo naši organisti, da so zlasti v mesecu majniku v zadregi, kje bi dobili primernih Marijinih pesmi. Ta tožba je posebno opravičena na deželi, kjer organisti navadno nimajo popolnih mešanih ali moških zborov in morejo peti le tri- do dvoglasne skladbe. Taki zbori bodo s prav posebnim veseljem pozdravili Marijine pesmi našega nedosežnega skladatelja g. Foersterja, ki so izšle v »Katoliški Bukvarni« pod naslovom: Šest Marijinih pesmi za trženske ali moške glasove (ena za dva štiri tudi za en glas) z orglami. Zložil A. Foerster. Cena partituri 1 K 80 h vsak glas 40 h. Udomačilo se je pri nas posebno na deželi, mnenje, da so skladbe g. Foersterja preumetne, pretežke in premalo melodijozne. O teh pesmih se lahko z vso pravico trdi ravno na sprotno. Umetne so sicer, to se pravi: zložene so v najpravilnejši harmonizaciji in strogo cerkvenem duhu, kakor vse cerkvene skladbe izpod peresa g. Foersterja. A pri vsem tem so lahke in polne najlepših melodij. Opozarjamo gg. organiste tudi na to, da so tiskane kar le mogoče pregledno: v zgornji vrsti petje, v spodnji spremljevanje za orgle. Pri spremljevanju je na važnejših mestih pripisan tudi prstni red. — Cerkvenim predstojništvom, gg. organistom in njih zborom te pesmi kar najtopleje priporočamo.

Naravna **Franc Jožef**-ova grenčica je preizkušeno zdravilno sredstvo za močne dobro rejene osebe, ki so nagnjene h **protinu**, pri katerih se gre zato, da se s pospešitvijo prebave uredi presnavljanje in odstrani na zanesljiv in lahki način valovanje krvi. »Franc Jožef-ova« grenčica se je vsled prijetne lastnosti, da celo v malih količinah in brez vsakih nadležnih postranskih pojavov zanesljivo učinkuje, izvrstno obnesla. Priporočajo jo prve zdravniške svetovne avtoritete in se dobiva v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda. 16

Uganki.

L

(Četverozična beseda.)

Pred malo leti še skoraj povsod je dvigal glavo kot gospod, a kaj prevzetnežu se pripeti, ker onemogel zdaj na tleh leži; že v zadnjih vzdihih pojemuje, po prejšnji slavi on zdihuje. Zato zadel ga je ta bedni stan, ker bil hinavec je strašan, le par kričačev še ima, a tem predobro se pozna, da so le od hinavca se učili, za lažjo bisage svoje napolnili. Je vedno hvalil svoje naprednjaštvo, za saboj puščal le mračnjaštvo, zato je zdaj zaničevan povsod, še tam, kjer bil je prej gospod, zdaj vse se njemu posmehuje, brez njega zbor postave kuje: Slovence vsak ga skoro že pozna, kedo hinavec je le-tá!

II.

(Enozložna beseda.)

Iz črk le treh beseda obstoji, pri rojstvu vsakdo ga dobi, res eden več, a drugi manj, pa vsakdo naj se briga zanj! Neviden, dragocen je dar, ne trati človek ga nikar! Kdor se lenobi grdi vdaja, se šali le, da ga prodaja; ko mine mu, ga grozno peče, z besedami se ne izreče, dal rad bi zanj vse premoženje, da bi popravil še življenje — zastoj — ne da se več kupiti še za denar ga ni dobiti! — Naj nihče tega ne pozabi, ta dar nebeški prav porabi!

Danes priobčujemo dve uganki, in sicer z žuljevih rok. Prvo je naredila delavka Jelica Cvajnar v Medvodah, drugo pa hlapec Urban Alič, v Stari Loki. Ker sta to precej rda oreha, se zadovoljimo, da bo imel pravico do izžrebanja, ki stre le enega izmed obeh. Rešitev je doposlati do sobote 14. t. m.

Mnenje gospoda dr. Moskoffa-a Lovec. Gospod J. Serravallo, Trst.

Ko smo porabili približno petnajst bu-eljk Vašega Serravallovega Kina-vina : železom, nekaj jaz sam, nekaj moji klienti, nimam dovolj besed, da pov-alim dobre uspehe, ki sem jih dose-gel pri šibkih bolnikih in malokrvnih veled malarije.

Lovec, 13. oktobra 1908.

Dr. Moskoff.

Posestvo se proda

kup ali razdeljeno na Brezovici pri Kropi. — Prostorna hiša, gospodarsko poslopje za 16 glav, sod z drvarnico, kozolec z 19 oddelki in 37 ha zemljišča. Polovico plačila takoj. Več pove: Fran Cvenkelj, Leše, P. Tržič, Gorenjsko. 1292

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 27. aprila: 1, 79, 66, 16, 44.
Dunaj, 30. aprila: 28, 59, 9, 89, 54.
Gradec, 30. aprila: 50, 84, 85 41, 71.

Tržne cene

za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 3. maja 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Živilna, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	26	50	živna vaga:		
Rž	18	—	Goveda pitana	80	—
Ajda	16	80	Teleta težka	110	—
Ječmen	14	70	Teleta mala	104	—
Ovrs	15	70	Prasici	140	—
Proso balo	19	—	Koštunji	102	—
Proso rumeno	18	50			
Koruza stara	17	—	Kuretina in drugo:		
Koruza nova	14	50	Maslo kuhano	280	—
Leča	25	—	od K 200— do	—	—
Grah	—	—	Maslo surovo od	280	—
Laneno seme	42	—	K 200— do	—	—
Grašica	25	—	Slanina sveža	178	—
Domača detelja	90	—	(speh)	—	—
Gorenjska repa	140	—	Slanina preka-	188	—
Fižol Rioničan	25	60	lena	701	—
Fižol Prepeličar	25	—	Mast svinjska	100	—
Fižol Mandalon	25	80	Loj	—	—
Cebula	9	—	Jajca 100 kom	6	80
Krompir	5	50	Pišanci	1	85
Zelje veže	—	—	Gočobi	2	50
Zelje kislo brez	—	—	Raca	—	—
soda	—	—	Gos	—	—
Repa sveža	—	—			
Repa kisla brez	—	—	Kolonijačno blago		
soda	—	—	na debelo		
Brinje	31	—	Riž Rangon od		
Kumna	20	—	K 25— do	81	—
Orehl	24	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	20	—	K 104— do	216	—
Jetice	—	—	Štadkor	86	50
Zelud	—	—	Petrolej	27	50
Smrekovi storil	—	—			
Seno	6	—			
Slama	5	—			
Stelja	4	—			

Višjega štabnega zdrav-nika in fizika dr. Schmidu znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluho, težnje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano.

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri „Črnem orlu“ na Novem trgu, Celovec.

Naročajte „Domoljuba“.

Ženske lase kupujem in plačam zmešane in strižene kite po najvišji ceni ker potrebujem za lasna dela. — Izdejalnica kit! 1214 1 Pozor, nabiratelj Ivan Svetec brivec in viasuljar Rudolfovo, Dolenjsko.

4 tečna na poskušajo in na spred razpošiljam svoja kolesa znan. „Solana“ Deli koles in popravila po ceni. Zložni plačilni pogoji. Franc Dusek, tov. koles., Opочно ob drz. žei št. 775. Češko. Ceniki zastoj. 879 1-1

Krasna domačija 1293

se proda iz proste roke. Posestvo meri 64 oralov, vse arondirano, polovico je gozda, iz kojega se da še mnogo denarja dobiti za les. Zemlja kakor poslopja so v najboljšem stanu, hlev obokan in beto-niran, hiša enonadstropna, voda v hlevu. Na tem posestvu se redi lahko do 20 glav živine. Odaljeno je 30 minut od železniške postaje, 20 minut od farne cerkve in sole Žihpolje (Maria-Rain) na Koroskem in eno uro od Celovca. Proda se pod ugodnimi pogoji, da se le ena tretjina cele kupnine takoj plača. Eventuelno se tudi zameni. Dalje so napredaj 3 h še v Kranju, ena na glavnem trgu, v koji je že mnogo let trgovina na najbolj prometnem kraju, pripravna za manjšo trgovino. Ta hiša se da eventualno tudi v najem. Druga je zunaj mesta ob državni cesti z lepim vrtom za zelenjavo, pripravna za kakega upokojenca. V obeh hišah je vodovod. Tretja v Stranski ulici, dvonadstropna z lepim vrtom in razgledom. Več o vsem tem se polizve pri L. Rebolju v Kranju, Glavni trg.

Žagarja, treznega, 30 do 40 let, starega kateri razume tudi v mliau, sprejme takoj Franjo Lenarčič, Novavas pri Rakeku. 1278 2-1

Učenec ki bi imel veselje do čevljarске obrti, se takoj sprejme pri Ivanu Šlibarju, čevljarškemu mojstru, Bled. 1123 3-1

Sprejme se nad 14 let stari 1122 3-1 ki bi imel veselje do mizarstva. **deček Matej Gogala**, mizarški mojster, Bled.

Dekla starejša oseba, strogo poštena in pridna, ki zna peči kruh in kuhati za družino, se sprejme s 15. majem. Plača K 18 mesečno. Oskrbništvo Graščine Hmeljnik pri Novomestu. 1290

Pozor! VINO Pozor! Anton Suran o Skofji Loki, v hiši stare pivovarne, št. 20 prodaja pristno vino lastnega pridelka, čez ulico, Istrijanca belega in črnega vina po 24 kr. = 48 h liter, nad 56 litrov po dogovoru. Za pristnost se jamči. Za mnogo-brojni obisk se priporoča. 1291

Išče se izvežban 1241 1-1 **ključavničar** za trajno delo. Ponudbe z zahtevo plače naj se pošiljajo na naslov: Tovarna železnine v Litiji.

Avstrijske specialitete l.vr. so svet. znani **Marsnerjevi šumeči limonadni bonboni** Pristni samo s to varstveno znamko

Dobe se povsod, kjer so lepaki navedeni s to znamko. — Tudi vsak bonbon ima tako znamko. Letna vporaba več kot 60 milijonov komadov. Klairon, najboljša delikatesa sveta. Bonchéés à la Reine. — Peppermint-Lozen-Gen. Vse vrste čokolade za mleko in za kuhanje iz-borne kakovosti priporoča: Prva češka akcijska družba tovarn, za orient. sladkor in čokoladne izdelke Kral. Vinogradi, p. A. MARSNER. Glavna zaloga na Dunaju, Josip Katz VI. Theobaldgasse 4.

Pokrite vsako rano skrbno, ker se lahko po okuženju znatno poveča. Že 40 let se je izkazalo mečlino vlačno mazilo, tako-zvano praško domače mazilo kot zanesljivo sred-stvo za obvezo. To obvaruje rane, ojačuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje. Razpošilja se vsak dan. 1 pačica 70 vin. Proti pred-plačilu K 3-16 se pošljejo 4 pa-šice, za K 7— pa 10 pašic post-pono prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije. Pozor na ime izdelka, iz- delovatelja, ceno in var- stveno znamko. Pristno le po 70 vin. Glavna zaloga 2960 20-1 B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj lekarna „Pri črnem orlu“ Praga, Mala straná, vogal Nerudove ulice št. 203. Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.